

Kerkenbeleidsplan

Nazareth-De Pinte

2025 – 2030

Lokaal bestuur Nazareth-De Pinte
Gemeenteplein 1
9840 Nazareth-De Pinte

1 Inleiding

De conceptnota 'Een toekomst voor de Vlaamse Parochiekerk' van 24 juni 2011 van Vlaams minister van Binnenlands Bestuur en Onroerend Erfgoed Geert Bourgeois zette de uitdaging voor de toekomst van de kerken bij alle steden en gemeenten op de kaart. Door een beperkter aanbod aan erediensten en een gewijzigd Vlaams beleid, verhoogt de behoefte bij steden, gemeenten en kerkbesturen om na te denken over de toekomstige ontwikkelingen in en rond de parochiekerken op hun grondgebied. In de conceptnota van 2011 wordt de gemeenten gevraagd een langetermijnvisie te ontwikkelen over de toekomst van de parochiekerken, onder de vorm van een kerkenbeleidsplan.

Het kerkenbeleidsplan kreeg een decretale grond aangezien het beschikken over dergelijk plan opgenomen is als voorwaarde voor het verkrijgen van subsidies voor onderhouds- of restauratiewerken aan beschermde en niet beschermde kerken, op basis van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het decreet houdende de toekenning van subsidies voor de gebouwen van de eredienst van 12 juli 2013.

Naast het bestaan van een lokaal kerkenbeleidsplan als voorwaarde voor het verkrijgen van subsidies, zijn er nog andere redenen waarom het aanbevolen is een plan op te stellen. De toekomst van parochiekerken is immers een gevoelig thema dat noopt tot eensgezindheid. Enkel via doorgedreven lokaal overleg kan men tot een breed gedragen toekomstvisie komen. Met het kerkenbeleidsplan kunnen steden en gemeenten anticiperen op de ontwikkelingen in hun parochiekerkenareaal en kunnen ze op wijk- of stadsniveau weloverwogen strategische keuzes maken.

Het decreet van 15 juli 2016 houdende de wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, geeft volgende definitie voor een kerkenbeleidsplan:

“een schriftelijk document dat eerst door het representatief orgaan van de betrokken eredienst en vervolgens door de gemeente- of de provincieraad werd goedgekeurd en dat een lokaal gedragen langetermijnvisie biedt voor alle gebouwen die bestemd zijn voor die betrokken eredienst op het grondgebied van de gemeente of provincie. De langetermijnvisie moet minimaal volgende basisgegevens bevatten:

- een beschrijving van de betrokken gebouwen bestemd voor de eredienst, met onder meer
 - hun cultuurhistorische waarde,
 - hun architecturale mogelijkheden,
 - hun bouwfysische toestand;
- de situering van elk gebouw bestemd voor de eredienst in zijn ruimtelijke omgeving;
- een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie van de betrokken gebouwen bestemd voor de eredienst;

- een onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie van de betrokken gebouwen, inclusief een plan van aanpak hoe de toekomstige invulling met nevenfuncties of herbestemming ervan zal worden onderzocht.

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Nazareth-De Pinte

Voorliggend kerkenbeleidsplan is het resultaat van doorgedreven overleg tussen het gemeentelijk en de kerkelijke besturen van de gemeente Nazareth-De Pinte. Volgende overlegmomenten werden georganiseerd sinds de start van de opmaak van het kerkenbeleidsplan. Over het ontwerp kerkenbeleidsplan en het toekomstig gebruik van de kerken in Nazareth, Eke, De Pinte en Zevergem werd een beperkte inspraak- /consultatieronde georganiseerd.

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken geloofsgemeenschappen met hun specifieke inzichten belicht. Daarna worden de kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van het document is er een overzichtstabel met de genomen opties per kerk, de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente De Pinte:

- Onze Lieve vrouw Geboorte, Dorp 16/25, 9810 Nazareth
- Sint-Amandus, Kerkplein, 9810 Eke
- Sint-Nicolaas van Tolentijn, Kerkplein 1, 9840 De Pinte
- Onze Lieve Vrouw Hemelvaart, Zevergemdorp 5, 9840 Zevergem

Het plan geeft een onderbouwde langetermijnvisie op het toekomstige gebruik van deze gebouwen. Het gaat om een langetermijnvisie waarop het komende meerjarenplan 2026-2031 zal worden gebaseerd. Het KBP zal regelmatig worden geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd. Bij de opmaak van dit KBP werd uitgegaan van de pastorale visie van de **nieuwe parochies Edith Stein** en **Gavere-Nazareth** in het decanaat Deinze.

.

De kerkgebouwen op het grondgebied van de gemeente werden vervolgens gedetailleerd beschreven en de elementen geanalyseerd (beschermingsstatus, cultuurhistorische waarde, architecturale mogelijkheden, bouwfysische toestand, situering in de ruimtelijke omgeving, actueel kerkgebruik,...), waarna hun gebruiksmogelijkheden werden onderzocht: Lenen ze zich tot ander gebruik? Kunnen ze extern uitgebreid worden en is compartimentering mogelijk? Hoe worden ze thans gebruikt? Heeft de burgergemeenschap belangstelling voor kerkgebruik? Na overleg tussen alle betrokkenen (de pastorale en burgerlijke verantwoordelijken en hun achterban, zelfs het publiek werd geconsulteerd) kon zich geleidelijk aan een

gemeenschappelijke toekomstvisie op het kerkgebruik ontwikkelen. Het is deze visie die is opgenomen in het voorliggend KBP: de beide kerken behouden hun liturgische functie, terwijl ook hun valorisatie als nevenbestemming verder wordt toegestaan en bemoedigd.

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Nazareth-De Pinte, het centraal kerkbestuur van Nazareth-De Pinte en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd

- door de bisschop van Gent op datum;
- door de gemeenteraad van de gemeente Nazareth-De Pinte op datum.

2 Eén gemeente, twee pastorale eenheden, vier kerken

2.1 Pastorale eenheid Gavere - Nazareth

Bij de hertekening van het dekenaal en parochiaal landschap door het bisdom maakt Nazareth deel uit van het dekenaat Deinze. Binnenin dit nieuwe dekenaat is de nieuwe geloofsgemeenschap Gavere-Nazareth gevormd. De geloofsgemeenschap Nazareth omvat de huidige 2 parochies nl. Onze-Lieve-Vrouw Geboorte Nazareth en Sint-Amandus Eke.

De pastorale eenheid omvat de kerken en kerkgemeenschappen van Gavere (Asper, Baaigem, Dikkelvenne, Gavere, Semmerzake en Vurste) en van Nazareth (Eke, Nazareth). Twee centrale kerkbesturen (Gavere en Nazareth-De Pinte) overkoepelen de kerkraden van de acht onderscheiden kerken.

2.2 Pastorale eenheid Edith Stein

Deze pastorale eenheid omvat de kerken en kerkgemeenschappen van De Pinte (De Pinte, Zevergem) en Sint-Marten-Latem (Deurle, Sint-Martens-Latem). Twee centrale kerkbesturen (Nazareth-De Pinte, Sint-Martens-Latem) overkoepelen de kerkraden van de vier onderscheiden kerken.

Deze visie kon maar tot stand komen dankzij een aantal elementen en stappen die werden doorlopen. De pastorale visie was het vertrekpunt. Omdat het recent geïnstalleerde decanaat Deinze nog niet beschikte over een volledig uitgeschreven decanaal plan, werd er uitgegaan van de pastorale visie van E.H. Piet Herregods, lid van de decanale werkgroep, tevens bisschoppelijk afgevaardigde en pastoor van de huidige vier parochies van de geplande nieuwe parochie:

“ (...) 'Misschien is onze belangrijkste opdracht vandaag om samen te leren meer christen te zijn in de wereld en meer mens in de Kerk' (Dagens).

Dat vind ik een prachtig mission statement voor de nieuwe parochie. Samen leren meer christen zijn in de wereld, meer mens zijn in de Kerk. De nieuwe parochie is een leerproces.

Met de parochie van Deurle, Latem, De Pinte en Zevergem gaan we ondertussen die weg:

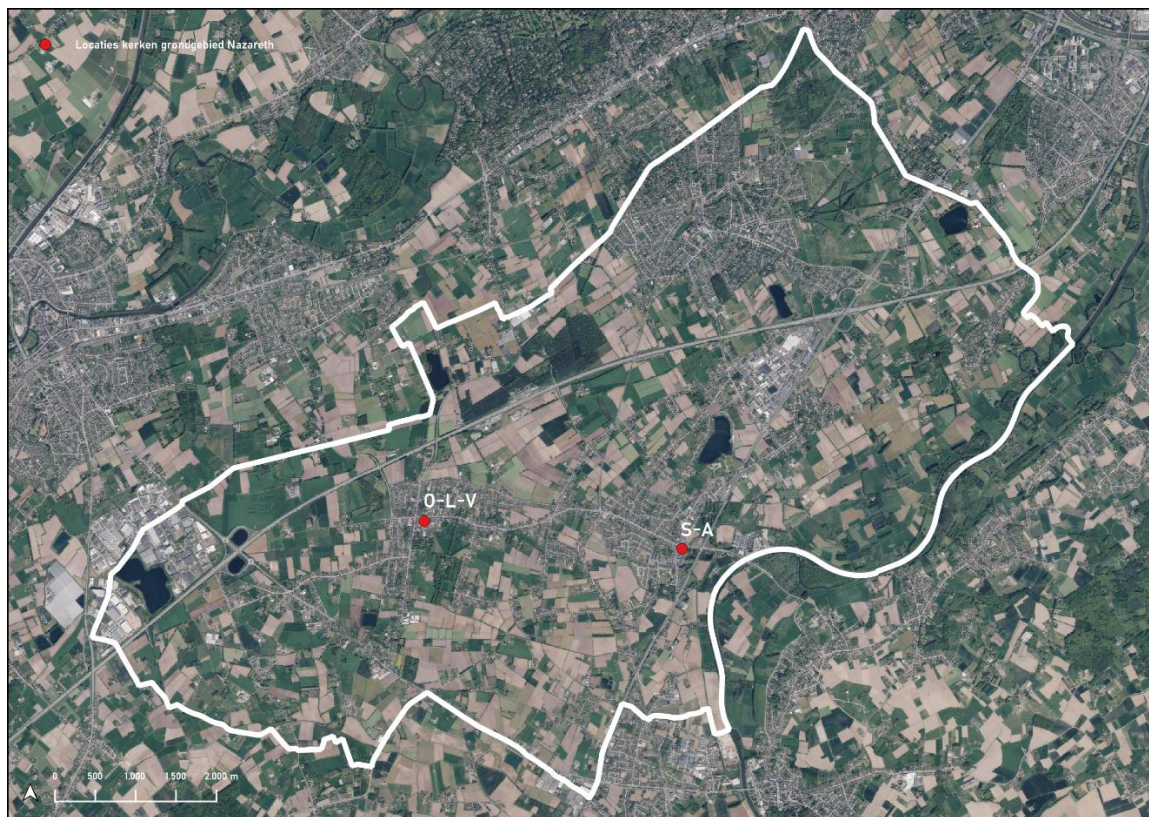
De beide bestaande parochieploegen hebben de laatste jaren tijd genomen voor vorming, overleg en gesprek. Sinds einde 2016 vergaderen zij maandelijks samen en zoeken zij naar wegen en mogelijkheden om te groeien naar die 'nieuwe parochie' in De Pinte en Latem. Er werd en wordt gezorgd voor een goede communicatie naar wie zich met de parochie verbonden voelt: er is een open parochiaal beraad, er is het wekelijkse parochieblad, er is de site die bruikbaar werd gemaakt voor de vier kerkplekken, er is overleg en gesprek binnen de parochieploeg en de verschillende (centrale) kerkbesturen.

In de homilie waarin dit thema werd behandeld en waarin ook werd gemeld hoe we voor de toekomst de kerkgebouwen bruikbaar willen houden voor de pastoraal, klonk het zo: “Groeien dus naar een nieuwe parochie en elke nieuwe parochie heeft een parochiekerk: voor ons zal dat De Pinte zijn. En de drie andere kerken, Latem, Deurle en Zevergem, blijven kerken: het gaat dus niet om het sluiten van kerken – neen, laat ons maken dat ze open blijven en dat mensen er welkom zijn. En in elke parochiekerk een zondagsviering: er zullen zo een 50 tot 60 nieuwe parochies zijn in het bisdom. En ondertussen stappen zetten om elkaar te leren kennen en te ontmoeten en te bevragen en samen te komen en samen te bidden. Niet alles ineens dus maar wel met de bedoeling van samen kerk te zijn. Voor ons betekent dat dus dat er een zondagsviering zal zijn in de parochiekerk van De Pinte om 11u en dat er een zondagsviering zal zijn in

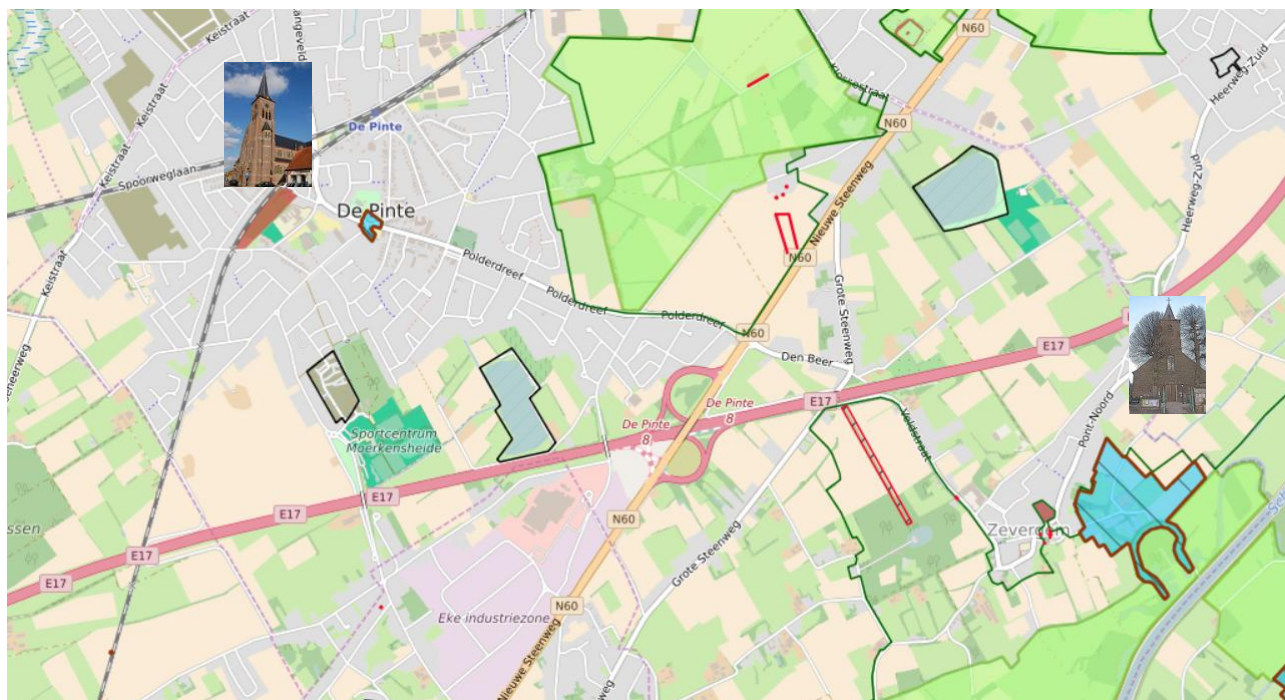
Sint-Martens-Latem om 9u30 en dat er daarnaast voorlopig nog een eucharistieviering zal zijn om de 14 dagen in Deurle en Zevergem om 18u. Daarnaast zullen de vier kerken worden gebruikt voor begrafenisdiensten, huwelijken, kermisdienst, dopen, vormsels en 1ste communies.”

3 Geografische situering kerkgebouwen

Op het grondgebied van de voormalige gemeente Nazareth bevinden zich twee kerken die gebruikt worden voor de eredienst. Het betreft de Onze-Lieve-Vrouw Geboortekerk in Nazareth en de Sint-Amanduskerk in de deelgemeente Eke.

Op het grondgebied van de voormalige gemeente De Pinte bevinden zich eveneens twee kerkgebouwen. Het betreft Sint-Nicolaas van Tolentijn in De Pinte en Onze Lieve Vrouw Hemelvaart in Zevergem.

4 Fiche per kerkgebouw

4.1 Onze-Lieve-Vrouw Geboorte, Nazareth

4.1.1 Identificatie

- Naam:
Officieel: Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Geboorte
Alternatief: Parochiekerk O-L-Vrouw Geboorte, O.L.Vrouw Geboortekerk, O-L-Vrouw Geboortekerk, OLV. Geboortekerk, Parochiekerk O.-L.-V. Geboorte, Onze-Lieve-Vrouw Geboortekerk, O.-L.-Vrouw Geboortekerk, Parochiekerk O-L-V. Geboorte, Parochiekerk OLV. Geboorte, O.-L.-V. Geboortekerk, Parochiekerk, O.-L.-Vrouw Geboorte, Parochiekerk O.L.Vrouw Geboorte, O-L-V. Geboortekerk, Parochiekerk, O.L.V. Geboorte, O.L.V. Geboortekerk
- Geografische ligging: Dorp 11, 9810 Nazareth, provincie Oost-Vlaanderen
- Plaats in kerkelijke structuur:
 - Bisdom Gent
 - Dekenaat Deinze
 - Parochie Gavere-Nazareth
 - Parochie O.- L.- V. Geboorte
- Eigenaar: Gemeente Nazareth
- Beschermingen:
 - beschermd monument (MB 16/07/2014): parochiekerk O.-L.-V. Geboorte met inbegrip van de cultuurgooederen die er integrerend deel van uitmaken, en de historische kerkhofsite met

inbegrip van toegangshek, omgevende muren, roepsteen, hagen, bomen, sporen van walgracht met brugje en elektriciteitscabine,

- gedeeltelijk beschermd (MB 19/08/1980): orgel in de Onze-Lieve Vrouwekerk te Nazareth
- Vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed:
 - Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Antonius Abt (ID 38566)
 - Elektriciteitscabine (ID 215261)
- Wetenschappelijke Inventarissen Houtige beplantingen met erfgoedwaarde
 - Bomenrij van gekandelaarde paardenkastanjes bij kerkhof Nazareth (ID 132590)
 - Opgaande bruine beuk als vredesboom op kerkhof Nazareth (ID 132588)
 - Gekandelaarde lindenrij bij kerkhof Nazareth (ID 132589)
 - Situering van het gebouw in de omgeving

4.1.2 Ligging

De kerk is centraal gelegen in het centrum van Nazareth, ter hoogte van de kruising van de Drapstraat met de 's Gravenstraat (N437).

De kerk is ingeplant ten midden van een historische kerkhofsite.

De straten rondom de kerksite, Dorp genaamd, worden hoofdzakelijk gekenmerkt door de aanwezigheid van lokale handel, horeca en diensten. Recht tegenover de kerk, langs de Drapstraat, bevindt zich het gemeentehuis. Ten oosten van de kerk bevindt zich een vrije basisschool. De vroegere dekenij bevindt zich in de zuidoostelijke hoek van het dorpsplein. De kerk is vlot toegankelijk via de Drapstraat, de 's Gravenstraat en de Deinzestraat. Rondom de kerksite zijn 75 parkeerplaatsen voorzien. Er is ook een halte van openbaar vervoer aanwezig langs de Drapstraat.

4.1.3 Beschrijving

4.1.3.1 Cultuurhistorische waarde

Een algemene beschrijving van het kerkgebouw, informatie omtrent de bouwgeschiedenis en het aanwezige waardevol roerend erfgoed, zijn zowel terug te vinden in het beschermingsbesluit van de kerk als in de inventaris van het bouwkundig erfgoed. Hierna wordt een overzicht gegeven van de beschikbare informatie.

4.1.3.1.1 Historische waarde

De huidige parochiekerk van O.-L.-Vrouw Geboorte vervangt de oudste kerk, waarvan de vroegste vermelding teruggaat tot de 13e eeuw. De oudste kerk, een kruiskerk met achtkantige kruisingstoren, werd gebouwd ter vervanging van de oorspronkelijke bedevaartkapel uit 1240 ter ere van Onze-Lieve-vrouw van Nazareth. In 1860 werd de kerk door een blikseminslag vernield en brandde volledig uit. De kerk werd daarna (1861 – 1865) volledig nieuw gebouwd naar ontwerp van architect E. de Perre-Montigny op de plaats van de oude kerk. Op 20 mei 1861 werd de eerste steen van de nieuwe kerk gelegd. Op 28 augustus 1865 werd de kerk ingewijd door Mgr. Bracq. De ontwikkeling van het dorp en het grote dorpsplein ontstond rond de kerk, ingeplant in een vermoedelijk laatmiddeleeuwse walgrachtsite. De kerk is gelegen op de historische kerkhofsite in het centrum van de gemeente. Het vierkant kerkhof van ongeveer 1 ha groot, afgesloten door een laag, witgeschilderd, bakstenen muurtje aan de west- en

zuidzijde, restanten van de vroegere pastorietaan, een beukenhaag aan drie zijden, en bomenrijen van linden en kastanjabomen, is van historisch belang als een voorheen omgracht kerkhof. Het oorspronkelijke kerkhof was volgens oude kaarten omsloten door een walgracht die aan drie zijden doorbroken was door een toegang. Aan de oostzijde is nog een deel van de oude walgracht bewaard gebleven, met een boogbrugje opgetrokken uit bak- en natuursteen. Mogelijk gaat deze site terug tot een laatmiddeleeuwse walgrachtsite die typerend is voor de Leie – Schelde regio en heeft de site ook een archeologische waarde. Een oorlogsmonument naar ontwerp van Antoon Van Parys werd opgericht in 1920 voor het kerkportaal. Daarnaast werd een vrijheidsboom geplant. Onder impuls van van de H. Hartbonden werd het oorlogsmonument in 1938 vervangen door een H. Hartbeeld. De bomenrijen en de vrijheidsboom vormen een historische eenheid met het kerkhof, de kerksite en de dorpskern. De bakstenen elektriciteitscabine is een getuige van de eerste elektrificatie van de gemeente, een nieuwe openbare nutsvoorziening in het eerste kwart van de 20e eeuw. De roepsteen heeft een rechtshistorische waarde als getuige van de traditionele plaats waarop afkondigingen werden gedaan en waar de veldwachter of bellemann berichten aan de bevolking meedeelde.

4.1.3.1.2 Architectuurhistorische waarde

De kerk is belangrijk als representatief voorbeeld van één van de talrijke kerken in Oost-Vlaanderen, ontworpen in 1861 door architect Edmond de Perre-Montigny in neostijl, met grotendeels behouden interieurafwerking en meubilering. De imposante driebeukige basilicale kruiskerk neemt in het architecturaal oeuvre van de architect een aparte plaats in door de geprononceerde westgevel in neobarokke stijl en vierkante toren met koepeldak boven de voorgevel.

Ook het gaaf bewaarde interieur van de kerk is een representatief voorbeeld van de toepassing van de neobarok in het religieus erfgoed. De stijlvolle aankleding van het interieur is in het koor intact bewaard gebleven.

De kerk is gelegen op de historische kerkhofsite, een vierkant, voorheen omgracht kerkhof, afgesloten door een laag witgeschilderd bakstenen muurtje aan de west- en zuidzijde, restant van de vroegere pastorietaan, en een beukenhaag. Aan de oostzijde is nog een deel van de oude walgracht bewaard gebleven, met een boogbrugje opgetrokken uit bak- en natuursteen. Aan de westzijde is de begraafplaats toegankelijk via een dubbel toegangshek van 1854, bestaande uit ijzeren hekken aan vier bakstenen pijlers met arduinen afdekplaat en bolbekroning. De elektriciteitscabine uit het eerste kwart van de 20e eeuw is gebouwd in een aangepaste baksteenarchitectuur, verwijzend naar kapellen in neostijl. Het rechthoekig volume in rood bakstenen metselwerk vertoont in de verzorgde gevelafwerking en de opbouw reminiscenties aan neotraditionele kapellenbouw.

4.1.3.1.3 Artistieke waarde

Rijke oorspronkelijke aankleding van het koor en transept met gewelf- en muurschilderingen en reliëfs en een reeks figuratieve gebrandschilderde ramen in neobarokke stijl met voorstellingen van de Geheimen van de Rozenkrans van 1913, 1919, 1924 en 1946. Het interieur van de kerk bevat een miraculeus houten gekleed Mariabeeld en twee geschilderde altaarstukken uit de 17e eeuw: O.-L.-Vrouw schenkt de Rozenkrans aan de H. Dominicus Guzman, geschilderd door Antoon Van den Heuvel, van 1634 en Bekoring van de H. Antonius Abt, Vlaamse school. Tot het beeldhouwwerk behoren ook monumentale

beelden van St. Petrus en St.-Paulus, engelen met kandelaars aan weerszij van het hoofdaltaar en ingemetselde kruiswegstaties in polychroom halfverheven beeldhouwwerk.

Het aan de kerk gerelateerd kunstig uitgevoerd meubilair vormt een essentieel onderdeel van het kerkgebouw en getuigt van vakmanschap en oog voor kunstzinnige details. Daartoe behoren onder meer vijf altaren, waarvan het hoofdaltaar een bijzonder tabernakel bevat, een ijzeren communiebank, met plaasteren medaillons van 1849, een rijk gesneden imposante preekstoel van D.E. Latte (Gavere) en Peeters (Antwerpen) van 1869-70, geschonken door baron Philip Kervyn de Volkaersbeke en zijn zuster barones de Meulenaere – Kervyn de Volkaersbeke, vier neobarokke eiken biechtstoelen met heiligenmedaillons in neobarokke stijl van D.E. Latte (Gavere) en A. Van Eenaeme (Gent) uit het derde kwart van de 19e eeuw, geschonken door pastoor K.-E. Philippe, kanunnik Verstraeten, voormalig pastoor, en Loontjens, onderpastoor, het orgel van J. Vergaert van 1868-73, gebouwd met onderdelen van orgelbouwers van Peteghem, eiken koorgestoelte in neobarokke stijl van Desiré Latte van 1870-71, een zwartmarmeren doopvont met koperen deksel met slang. Devotiebeelden in polychrome gips getuigen van de rijke religieuze beeldcultuur uit het laatste kwart van de 19e eeuw en de eerste helft van de 20e eeuw, kaderend in het katholieke reveil in deze periode.

Het expressieve oorlogsmonument van beeldhouwer Antoon Van Parys, bekend om zijn grafmonumenten en oorlogsmonumenten in Oost- en West-Vlaanderen, opgericht in 1920. De Vrijheidsboom (Bruine beuk), de Witte paardenkastanjes en de Hollandse linden vormen zeer uitgesproken beeldbepalende objecten met een mooie representatieve groeivorm van de solitaire bruine beuk en een mooie representatieve groeivorm bij de linden die als kunstsnoeivorm kan omschreven worden.

4.1.3.1.4 Sociaal-culturele waarde

De kerksite is van betekenis in de devotiecultuur en bedevaartcultuur door de Mariale ommegang, die jaarlijks doorgaat op 8 september. De oprichting van de kerk is verbonden met de legende van de verschijning van de O.-L.-Vrouw aan een verdwaalde ridder in de bossen tussen de Leie en de Schelde in 1240. Het miraculeuze O.-L.-Vrouwbeeld was en is nog steeds een voorwerp van sterke volksdevotie. De ommegang van de vijftien Mysteries van de Rozenkrans met het vereerd Mariabeeld langs dertien ommegangkapelletjes kende een grote toeloop van bedevaarders uit de wijde omgeving. De eerste en laatste statie van de ommegang bevindt zich in de kerk. De parochiekerk en de omliggende begraafplaats getuigen van de christelijke cultuur en de dodencultus in een dorpsgemeenschap in Vlaanderen, waar zij in het sociale leven een belangrijke rol vervullen. Het ensemble van de kerk en het omringende kerkhof is karakteristiek en beeldbepalend voor de dorpskern. De graftekens meestal met eenvoudige vormgeving, verfraaid met de gebruikelijke christelijke funeraire symboliek of fotokeramische portretmedaillons, herinneren als visuele getuigen aan de overleden parochianen. De meer opvallende grafstenen van notabelen en adellijke families werden traditiegetrouw opgericht dicht ten zuiden bij de kerk of in het “hofken” aan het koor. Op het kerkhof bevindt zich eveneens het oorlogsmonument en vrijheidsboom van 1920, graven van gesneuvelden tijdens beide wereldoorlogen en van weerstanders, en een H. Hartbeeld van 1938.

4.1.3.1.5 Industrieel-archeologische waarde

De elektriciteitscabine is een representatief voorbeeld van een utilitair bouwwerk en een zeldzame getuige van de nutsvoorzieningen in een plattelandsgemeente uit het eerste kwart van de 20e eeuw, opgetrokken in opvallende architecturale vormgeving met historiserende inslag verwijzend naar de traditionele architectuur van kapellen, passen geïntegreerd op de hoek van het kerkhof.

4.1.3.1.6 Beschrijving kerkgebouw

De plattegrond van de kerk ontvouwt een basilicale kruiskerk met driebeukig schip van vijf traveeën, een vierkante westtoren, een transept van twee traveeën en een koor van drie traveeën met driezijdige sluiting, geflankeerd door sacristieën. Een zijportaal aan de zuidelijke transeptarm geeft toegang naar het Onze-Lieve-Vrouwaltaar met het miraculeus Mariabeeld.

De kerk is afgewerkt met baksteen, de voorgevel en de westtoren uit zandsteen met verwerking van Doornikse hardsteen voor de decoratieve onderdelen. De westgevel is sterk uitgewerkt in neobarokke stijl met hoger opgetrokken middenpartij afgelijnd met gekoppelde pilasters, in de eerste geleding Toscaans, in de tweede geleding Ionisch en uitlopend in de vierkante klokkentoren met koepeldak. Geledingen gescheiden door een verkropt hoofdstel, tweede geleding, voor de middenbeuk, bevat in gebroken fronton. In de uitgewerkte rondboognis in het gebroken fronton werd in 1863 een Mariabeeld geplaatst in terracotta van beeldhouwer Delanier (Gent), gemaakt voor de oude kerk. Uitgewerkte venster- en deuromlijstingen: rondboogdeur in rechthoekige omlijsting bekroond met een driehoekig fronton gedragen door consoles, erboven gelijkaardig venster met bekronend gebogen fronton. In de zijtraveeën, aan weerszij van het portaal, rondboogvormige blindnissen met schelpversiering en gebogen fronton op consoles. 10 De vierkante klokkentoren met ronde uurwerkplaten is afgedekt met een koperen koepeldak voorzien van een torenkruis. Bij de restauratie van de toren in 1972-75 door architect De Witte (Wetteren) werd de leien bedekking vervangen door koper. De klokkenkamer is afgelijnd met hoeklisenen voorzien van rondboogvormige galmgaten. De gevels van de zijbeuken (onder lessenaarsdak), de transeptgevels en het koor zijn geritmeerd door spaarvelden tussen lisenen en tandlijst met vlak omlijnde rondboogvensters. Hoger uitgebouwde middenbeuk met steekboogvensters in dito spaarvelden. Overluifelend plaasteren kruisbeeld tegen blinde koorgevel, een schenking van de pastoor in 1980, afkomstig van de kerk van Oostwinkel. Tegen de gevels van het hoogkoor bevinden zich grafstenen uit de 18e en de 19e eeuw, ingewerkt in de plint, hier aangebracht in 1888 op initiatief van pastoor Verburgt. Twee 18e eeuwse grafstenen zijn ook verwerkt in de westelijke travee van de noordzijde, naast de grafsteen van pastoor Presiaux, overleden in 1909. Het interieur is bepleisterd en polychroom geschilderd. De vloer bestaat uit zwarte tegels in Basècles, en in het koor uit een combinatie van zwarte en witte marmeren tegels. Ten westen van de noordelijke zijbeuk sluiten een ijzeren hekwerk de doopkapel af. De scheiding tussen de beuken wordt gevormd door rondboogvormige scheibogen met geprofileerde booglijst en cartouches als sluitsteen, rustend op lichtblauw geschilderde Toscaanse zuilen op marmeren basis, erboven verkropt hoofdstel, kleurrijk geschilderd en geornamenteerd met rocailleconsoles. De midden- en zijbeuken zijn overwelfd met kruisribgewelven, gescheiden door gordelbogen met polychrome sjabloonbeschildering, in de zijbeuken rustend op de zuilen van de scheibogen en op pilasters voorzien van gepolychromeerde heiligenbeelden op versierde consoles, oorspronkelijk opgehangen aan de scheibogen. Het koor en het transept zijn verrijkt met rood geschilderde Korinthische pilasters, kruisribgewelf met blauw geschilderde gewelfvlakken versierd met gele sterren. In de noord- en zuidwand van het koor boven het koorgestoelte is

centraal in een omlijste rondboognis het beeld geplaatst van de Heilige Petrus (noord) en de Heilige Paulus (zuid), vermoedelijk terracottabeelden van de beeldhouwer Delanier van 1865, gift van de gebroeders De Bock. In de apsis van het koor, boven het hoofdaltaar, hangt een gekruisigd Christusbeeld in terracotta van Mathias Zens, eronder tekst "Passus et Sepultus", aan weerszij geflankeerd door polychrome basreliëfs: links de geboorte van Christus met tekst "Qui nobis natus", en rechts de verrijzenis van Christus met tekst "Surrexit a mortuis". Deze sculpturen stellen drie mysteries van de rozenkrans voor: de Geboorte van Christus (3e blijde), de kruisiging en de dood (5e droeve) en de verrijzenis van Christus (1e blijde). In de gewelven van de driezijdige koorsluiting zijn figuratieve muurschilderingen aangebracht, met centraal het agnus dei, geflankeerd door engelen met banderollen met teksten uit psalm 148: "Laudate dominum de coelis", "Laudate sum in excelsis". De polychromie in de transeptarmen is vermoedelijk aangebracht in 1903 door Leon Bressers. Boven de zijaltaren zijn fresco's aangebracht met "altaar voor de geloovige zielen" (noord), en "de boodschap van de engel aan Maria" (zuid). Op de zijwanden zijn van de oorspronkelijke polychromie enkel de medaillons bewaard gebleven. De medaillons in de zuidelijke transeptarm symboliseren titels van Jezus, Maria en Jozef (Jezus zon der rechtvaardigheid, Maria deur des hemels, Joseph lieve der zuiverheid, Jesus Fontein der zaligheid, Maria ster der zee). In de noordelijke transeptarm verbeeldt een medaillon de kroning van Maria en de passiewerktuigen. Er zijn twaalf figuratieve glasramen in neobarokke stijl uit het eerste kwart van de 20e eeuw, aan elke zijbeuk vijf en één in beide transeptarmen, met voorstellingen van de Geheimen van de Rozenkrans, gevat in nisvormige omkadering, gedateerd 1913, 1919 en 1924. Volgens het Liber Memorialis werden in 1946 drie glasramen geplaatst van Ladon, gemaakt in 1943. De drie ontbrekende mysteries, namelijk de Geboorte van Christus (3e blijde), de kruisiging en de dood (5e droeve) en de verrijzenis van Christus (1e blijde) zijn terug te vinden in de halfverheven beeldhouwwerken in het hoogkoor. Twee ramen maken bovendien deel uit van de ommeegang met de vijftien mysteriën van Onze-Lieve-Vrouw.

4.1.3.1.7 Orgel en roerend erfgoed

Er is een inventaris (analoog en digitaal) beschikbaar van het roerend patrimonium, opgemaakt door het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen en vrijwilligers. De laatste update dateert van 2025. De inventaris omvat het geheel van de collectie (100 à 150 stukken), met patrimonium van voor 1800, van de periode 1800-1899 en de periode vanaf 1900 tot heden.

Schilderijen

- 2 geschilderde altaarstukken: 'Onze-Lieve-Vrouw met kind schenkt de Rozenkrans aan de Heilige Dominicus Guzman' (Antoon Van den Heuvel, 1634, zuidelijk zijaltaar) en 'Bekoring van de Heilige Antonius Abt' (Vlaamse school, 17e eeuw, noordelijk zijaltaar)
- 2 schilderijen gedateerd en gesigneerd door baron Ernest Kervyn de Volkaersbeke: 'Devotie tot Onze-Lieve-Vrouw van Nazareth' (1904) en 'Het doopsel van Jezus in de Jordaan' (1907)
- 2 schilderijen in medaillons van Louis Tydgadt (Gent): 'Het Heilig Hart van Maria' (1865) en 'Het Heilig Hart van Jezus' (1867), in de noord- en zuidkoor
- 'Het Vagevuur', schilderij op doek uit begin 20e eeuw, in de noordelijke transeptarm
- Gekleed eikenhouten Mariabeeld uit eind 17e eeuw onder houten troonhemel uit het laatste kwart van de 19e eeuw, geplaatst op het zuidelijk zijaltaar gewijd aan Onze-Lieve-Vrouw.

Sculpturen

- Grote terracotta beelden van Sint-Petrus en Sint-Paulus in nissen in het koor, vermoedelijk van beeldhouwer Delanier van 1865
- Gepolychromeerde heiligenbeelden meestal op uitgewerkte sokkels, versierd met engelen of bloemen met rankwerk, met bandenrol, oorspronkelijk aan peilers, in 1980 aan de zijwanden gehangen
- Kruiswegtaferelen in polychrome reliëfs ingewerkt in de muren van de zijbeuken
- Polychroom stenen missiekruis in de zuidelijke zijbeuk, houten kruisbeeld in het noordelijk transept en terracotta beeld van de gekruisigde Christus van Mathias Zens boven het hoogaltaar

Meubilair

- Vijf neobarokke altaren: oorspronkelijk waren er drie altaren, namelijk het hoofdaltaar en de twee altaren in de zijbeuken, in 1903 werden in het transept nog twee altaren van steen opgericht. Het hoofdaltaar in hout en marmer is gemaakt door Désiré Cardinal. De zijaltaren, toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw en Heilige Antonius, zijn vervaardigd in gepolychromeerd hout. In het zuidelijk transept is het altaar toegewijd aan de Heilige Familie, in het noordelijk transept aan de Gelovige Zielen.
- Rijk uitgewerkt eiken koorgestoelte in neobarokke stijl van Désiré Latte (Gavere) van 1870-71, tegen noord- en zuidwand
- Ijzeren communiebank met tien plaasteren medaillons
- Eiken preekstoel van D.E. Latte (Gavere) en Peeters (Antwerpen) van 1869-70
- Vier neobarokke eiken biechtstoelen, vervaardigd door D.E. Latte (Gavere)
- 18e eeuwse zwartmarmeren doopvont met koperen deksel met slang

Orgel

- Orgel van J. Vergaert van 1868-73

Foto's:

- Eiken preekstoel D.E Latte en Peeters
- Zicht op het oksaal, met het orgel van J. Vergaert; zicht op het koor. Volgende waardevolle erfgoedelementen zijn te onderscheiden:
 - o hoofdaltaar
 - o in de noord- en zuidwand: terracottabeelden van Heilige Petrus en Heilige Paulus in een rondboognis
 - o in de apsis boven het hoofdaltaar: gekruisigd Christusbeeld, geflankeerd door polychrome basreliëfs
 - o figuuratieve muurschilderingen in de gewelven van de driezijdige koorsluiting
- Zuidelijk zijaltaar, gewijd aan Onze-Lieve-Vrouw, met het gekleed eikenhouten Mariabeeld onder houten troonhemel en het geschilderd altaarstuk 'Onze-Lieve- Vrouw met kind schenkt de Rozenkrans aan de Heilige Domenicus Guzman

4.1.4 Huidig gebruik en toestand

4.1.4.1 Architecturale mogelijkheden

- Grootte: De oppervlakte van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes is groot genoeg om ruimtes te kunnen afsplitsen, zoals bv. de zijbeuken of het koor.
- Opdelingen en inrichting: De kerk wordt volledig gebruikt voor de eredienst. In de zuidelijke sacristie bevindt zich de winterkapel. De noordelijke sacristie wordt gebruikt als bergruimte en ook de verwarmingsketel bevindt zich hier.

- Uitbreidingsmogelijkheden: De exterieure uitbreidingsmogelijkheden zijn beperkt gezien de centrale ligging van het kerkgebouw op de historische kerkhofsite. Het kerkgebouw en de omringende kerkhofsite zijn beschermd als monument.
- Aanwezige voorzieningen: Verwarming en elektriciteit. In de sacristie bevindt zich één toilet.
- Toegankelijkheid: Toegang tot het kerkgebouw is mogelijk via de hoofdportal aan de voorzijde, en via het zijportal. De kerk is toegankelijk voor mindervaliden.
- Waardevolle interieur/cultuurgoederen: In de kerk bevindt zich waardevol roerend erfgoed (zie beschrijving boven bij cultuurhistorische waarde)

4.1.4.2 Bouwfysische toestand

De bouwfysische toestand van het kerkgebouw is goed. In de 20e en 21e eeuw werden verscheidene restauratie- en renovatiewerken aan de parochiekerk uitgevoerd.

- 1965 : installatie 1e verwarmingsinstallatie met warme lucht
- 1968 : vernieuwing elektriciteits- en verlichtingsinstallatie
- 1972 – 1975 : grote herstellingswerken aan de volledige kerk en de toren
- 1977: schilderwerken van het interieur
- 2001: installatie nieuwe verwarmingsinstallatie
- 2003: vervanging mazouttank door een dubbelwandige tank
- 2006: nieuwe verlichtingsinstallatie
- 2010-2011 : restauratie voorgevel en toren
- 2021 : restauratie van + plaatsen van beschermglas voor het glasraam 'Boodschap aan Maria'

De laatste inspectie van de kerk door Monumentenwacht dateert van 6-7/11/2013, en betrof een herhaalinspectie van de vorige inspectie van 2010. Naar aanleiding van de aangeduide gebreken in het

inspectierapport van 2010 werden reeds grondige herstellingen uitgevoerd aan de gootbekleding en aan enkele dakluiken. Tijdens de inspectie van 2013 werden volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Reiniging van alle goten ter controle;
- Nestmateriaal werd weggehaald uit de galmgaten en de duivenpinnen werden hersteld.

De meeste items uit het vorige rapport waren op het ogenblik van de inspectie in 2013 nog geldig. In het inspectierapport van 2013 worden daarom enkel de meest precare punten vermeld die een aanpak vereisen op korte termijn.

- Lekkage in de goten: Op enkele plaatsen zijn er opnieuw soldeernaden opengescheurd, die moeten hersteld worden (reeds hersteld in 2015).
- Dakluiken en loopbruggen: Het is raadzaam de dakopstanden van de reeds vervangen luiken op het schip en de zijbeuken te verhogen tegen waterinsijpeling. Een extra loopbrug naar het nieuwe luik op de zuidelijke zijbeuk is noodzakelijk. De overige dakluiken kunnen beter op zeer korte termijn worden vervangen, omdat ze niet meer stabiel zijn en de loden bekleding fel is verweerd (werken reeds uitgevoerd 2014-2015).
- Toren- en koorkruis: Het is raadzaam op korte termijn het koorkruis te herstellen, te ontroesten en degelijk te schilderen. De waaier van het torenkruis dient opnieuw degelijk bevestigd te worden.
- Schilderwerk van de gootafkasting: Het uitvoeren van onderhoudsschilderwerk is noodzakelijk om de kwaliteit van het hout te behouden.

Voor alle overige nog niet aangepakte zaken wordt verwezen naar het vorige inspectierapport van Monumentenwacht van 26/05/2010:

- Voor een optimale toegankelijkheid, bereikbaarheid en veiligheid:
 - Aanbrengen van rijen genormeerde ladderhaken op de daken;
 - Herstellen van de stabiliteit van de troggelgewelven in de toren;
 - Herstellen van de onderste torenladder;
 - Om de veiligheid te garanderen tijdens werken aan de het torenuurwerk werd er in 2021 een loopbrug geïnstalleerd;
- Voor een instandhouding van het monument:
 - o Dringend:
 - Vastleggen van de dekstenen op de schoorsteen;
 - o Op korte termijn:
 - Plaatselijk herstellen en/of verstevigen van de kapconstructie; periodieke controle van de onderdelen op aantastingen door houtborende insecten (voornamelijk huisboktor);
 - Plaatselijk herstellen van de kroonlijst van de bakgoot van de toren (vervangen van de rotte delen en verbeteren van het afschot)
 - Verbeteren van de aansluiting van de afvoeren op de stampijpen;
 - Herstellen van de gebroken stampijp;
 - Periodieke controle van de riolering;
 - Aan de noordoostzijde: herstellen van de aansluiting van de daken met het opgaand muurwerk;

- Vervangen van enkele gebroken nokpannen;
- Ontroesten en beschermen tegen roest van de diefijzers en de roosters van de sacristieën; waar nodig herstellen van het beschadigde metselwerk;
- Herstellen en ontroesten van de wijzerplaten op de toren:
 - o Op termijn:
- Herstellen van het pleisterwerk en opfrissen van het schilderwerk interieur;
- Herstellen van de glas-in-lood-ramen van de zijbeuken; In 2021 werd het glasraam 'Boodschap aan Maria' hersteld en beveiligd met beschermglas;
- o Voor een duurzaam onderhoud:
 - Uitvoeren schilder- en verniswerk aan het buitenschrijnwerk;
 - Geregeld reinigen van de goten en de daken en het verwijderen van alle houtafval (kauwennesten) uit de toren;
 - Beperken van het duivenbestand; ; Alle mogelijke openingen zijn beveiligd met gaas en de aanwezige duivenmest werd verwijderd
- Herstellen van het voetpad rondom de kerk.

Omschrijving	Termijn	Kostenraming
Herstellen van de glas-in-loodramen van de zijbeuken	Dringend	Nog niet bekend
Hernieuwing elektrische installatie (wordt gekeurd op 16/05/2017)	Dringend	Nog niet bekend
Vastleggen van de dekstenen op de schoorsteen aan de noordzijde van het koor	Dringend	
Herstellen van gebarsten voegen in het baksteenmetselwerk	Dringend	
Aanbrengen van genormeerde rijen ladderhaken (beveiligingspunten) op de daken	Bijzonder belangrijk	
Nakijken stevigheid kapconstructie	Op korte termijn	
Herstellen, ontroesten en schilderen toren- en koorkruis	Op korte termijn	
Onderhoudsschilderwerk aan de goten	Op korte termijn	
Herstellen van het pleisterwerk en opfrissen van het schilderwerk (interieur)	Op termijn	

Er zijn geen werken aan de kerk voorzien/gebudgetteerd in de huidige meerjarenbegroting. In de afsprakennota tussen de kerkfabrieken en het gemeentebestuur is opgenomen dat investeringen aan de kerk pas in de begroting worden ingeschoven wanneer deze dringend worden. Een volgend overleg hieromtrent tussen de kerkfabriek en het gemeentebestuur staat gepland in juni 2025.

Ondertussen is er een beheersplan opgesteld en is het wachten op de aanstelling door de gemeente van een architect. Dringende werken zullen worden uitgevoerd in samenspraak tussen de kerkfabriek en de gemeente

4.1.5 Beschrijving van het actueel gebruik

De parochiekerk is de hoofdkerk van de parochie en is nog in gebruik voor de eredienst. Zowel liturgische als niet-liturgische activiteiten kunnen er doorgaan en gaan er door.

4.1.5.1 Liturgische activiteiten

Eucharistievieringen:

- Weekend: zondagsmis ca. 60 à 70 aanwezigen

Sacramenten (aantal variërend van jaar tot jaar, dalende trend):

- Dopen: 11 (2024)
- Huwelijken: 2 (2024)
- Begrafenissen: 6 (2024)
- 1e communie
- Vormsel

Religieuze tradities en gebruiken:

- Maria – ommegang: Elk jaar vindt in Nazareth op 8 september, de feestdag van de geboorte van Maria, de ommegang van de vijftien mysteries van de Rozenkrans plaats met het miraculeuze Mariabeeld langs dertien ommegangkapelletjes onder het bidden van de rozenkrans en het zingen van Marialiederen. De eerste en de laatste statie van de ommegang bevinden zich in de kerk. Het hele jaar wordt het beeld in de kerk op het Onze-Lieve-Vrouwaltaar vereerd. Sedert 2023 is de Mariale Ommegang opgenomen op Inventaris Vlaanderen als immaterieel cultureel erfgoed.
- Slag van de Edemolen: jaarlijks gebedsmoment op 7 oktober

4.1.5.2 Niet-liturgische activiteiten

Valorisatie: naast de eredienst wordt de kerk ook occasioneel gebruikt voor andere, niet-liturgische activiteiten, zoals:

- Concerten
- Filmvertoningen
- Tentoonstellingen

Medegebruik door andere erediensten: nee

Nevenbestemming:

- multifunctioneel gebruik: nee
- gedeeld gebruik: nee

Herbestemming: nee

De kerk is steeds toegankelijk, ook buiten de eredienst. Door de aanwezigheid van het Mariabeeld en aangezien de kerk deel uitmaakt van de Maria - ommegang, wordt de kerk vaak bezocht door bedevaarders en toeristen.

Buiten de occasionele vragen om concerten, filmvoorstellingen, ed. te laten doorgaan in de kerk, is er geen vraag/behoefte vanuit socio-culturele verenigingen om de kerk of een gedeelte ervan permanent te gebruiken. Ook de gemeente heeft geen behoefte om voorzieningen onder te brengen in de kerk, daar men over voldoende gemeentelijke accommodatie beschikt. De verenigingen in de gemeente zijn vragende partij om de kerk blijvend te kunnen gebruiken voor occasionele nevenactiviteiten (valorisatie).

4.2 Sint-Amanduskerk, Eke

4.2.1 Identificatie

- Naam:

Officieel: Parochiekerk Sint-Amandus

Alternatief: Sint-Amanduskerk, Parochiekerk Sint-Amands, Sint-Amandskerk

- Geografische ligging: Ekedorp 11, 9810 Eke, provincie Oost-Vlaanderen
- Plaats in kerkelijke structuur:
 - Bisdom Gent
 - Dekenaat Deinze
 - Nieuwe parochie Gavere-Nazareth
 - Parochie Sint-Amandus
- Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Amandus
- Parochie: Sint - Amandus
- Beschermingen: /
- Vastgestelde inventarissen:
 - Bouwkundig erfgoed : Parochiekerk Sint – Amandus (ID 38681)

4.2.2 Situering van het gebouw in de omgeving

De kerk is gelegen in het centrum van deelgemeente Eke, op de kruising van de Stationsstraat en de Steenweg. De kerk staat centraal ingeplant op het kerkplein, dat hoofdzakelijk gebruikt wordt als parkeerterrein. Er bevinden zich ca. 56 parkeerplaatsen. De straten rondom het kerkplein worden hoofdzakelijk gekenmerkt door de aanwezigheid van woningen, hier en daar afgewisseld met lokale handel, horeca en diensten. Ten noorden, aan de overkant van de Stationsstraat, bevindt zich het cultureel centrum 'De Brouwerij'. Zo'n 100m verderop, langs de Steenweg, bevindt zich het CC Nova. De kerk is vlot toegankelijk via de Stationsstraat en de Steenweg, en ligt vlakbij de N60 Gent – Oudenaarde. Er is ook een halte van openbaar vervoer aanwezig t.h.v. de Stationsstraat.

4.2.3 **Beschrijving**

4.2.3.1 Cultuurhistorische waarde

4.2.3.1.1 Bouwgeschiedenis

De parochiekerk Sint-Amandus werd in 1912 gebouwd naar ontwerp van architect J. Goethals ter vervanging van de oude en te klein geworden kerk, iets meer zuidwaarts gelegen langs de Noel Schoorensstraat. Deze kerk werd omstreeks 1933 gesloopt, op de toren na. Op de locatie van de oude kerk bevindt zich ook nog het kerkhof en de pastorie. Nog voor de voltooiing werd de nieuwe kerk zwaar beschadigd tijdens de 1e Wereldoorlog. De wederopbouw startte in 1923, met een inwijding in 1933.

4.2.3.1.2 Beschrijving

De kerk kenmerkt zich als een vrij imposante neogotische bakstenen kruisbasiliek met hoge westtoren, ingeplant op het kerkplein aan de Steenweg. De plattegrond van de kerk ontvouwt een driebeukige kruisbasiliek van vijf traveeën met uitspringende westelijke toren, transeptarmen van twee traveeën en een driebeukig koor van drie traveeën, hoogkoor met vijfzijdige sluiting. Een polygonale doopkapel werd aangebouwd tegen de eerste noordelijke travee, en een traptoren tegen de eerste zuidelijke travee. De kerk wordt zowel ten noorden als ten zuiden geflankeerd door sacristieën.

De kerk is afgewerkt met baksteen en natuurstenen plinten, waterlijsten, dekstenen en maaswerk, afgedekt met leien daken. De vierkante westtoren bestaat uit vier geledingen en op elkaar gestelde versneden steunberen. Spitsboogportaal met archivoltten, hoog spitsboogvenster met tracering naar gotisch patroon onder waterlijst op de tweede geleding, klein spitsboogvenstertje en tootbogen op de derde geleding en luikamer met spitsboogvormige galmgaten met bekronend uurwerk onder de hoge naaldspits, geflankeerd door kleine spitsen op de vier hoeken. Rechts aangebouwd rond traptorentje tot de derde geleding. De midden- en zijbeuken zijn verlicht door spitsboogvensters met tracering naar gotisch patroon tussen

versneden steunberen. Noordzijde met vijfzijdige doopkapel onder tentdak in de eerste travee. Uitspringende zijportalen met puntgevel in de vijfde travee van de noord- en zuidgevel. Hoge transeptarmen met puntgevels met hoge drielichten onder waterlijst en klein drielicht in de geveltop. Vijfzijdig koor met hoge spitsboogvensters.

Ruim en helder interieur met basilicale opstand. De drie beuken zijn geled door arduinen zuilen op een achthoekige sokkel met bakstenen spitsboogarcade. De overwelling bestaat uit kleurige bakstenen kruisribgewelven met natuurstenen ribben, rustend op bakstenen diensten op kapiteeltjes en siergewelf boven de kruising. De bovenmuren zijn beschilderd in imitatie natuursteen, verrijkt met sjablonenbeschildering en friezen rondom de bogen. De zijbeuken zijn afgewerkt met houten lambrizingen.

4.2.3.1.3 orgel en roerend erfgoed

Er is een inventaris (analoog en digitaal) beschikbaar van het roerend patrimonium, opgemaakt door de penningmeester van de kerkfabriek in 2006. De laatste update dateert van 2010. De inventaris omvat het geheel van de collectie (ca. 100 stukken), met patrimonium van voor 1800, van de periode 1800-1899 en de periode vanaf 1900 tot heden.

Meubilair

- grotendeels afkomstig van de oude parochiekerk.

Schilderijen:

- 'Mystiek huwelijk van de H. Catharina en de H. Amandus van Maastricht', toegeschreven aan G. De Craeyer (XVII)
- 'Kruisafneming' door A. Van den Heuvel (XVII)
- 'Golgotha', toegeschreven aan O. Van Veen (ca. 1600)

Beeldhouwwerk:

- twee XIX-beelden van H. Barbara en H. Franciscus Xaverius in gepolychromeerd hout.
- hoofdaltaar door J.B. De Pauw (Dendermonde) in neoclassicistische stijl van marmer en hout, 1859
- zijaltaren door D.E. De Latte (Gavere) in neogotische stijl van marmer en hout, 1859
- eiken XVIII-lambrizingen in zijbeuken
- eiken communiebank door De Rycke (Gent), 1858
- eiken kansel van 1864 naar ontwerp van J. De Bryenne, uitgevoerd door Delestré (Geraardsbergen), met onder de kuip beelden van H. Amandus van Maastricht, de H. Bavo en de H. Berlindis
- eiken XVIII- en XIX-biechtstoelen
- marmeren XIX-doopvont
- Kruisweg geschilderd door A. Trulin (Gent), 1863
- grafsteen van C. De Scheppere, raadsheer van Keizer Karel en heer van Eke en zijn echtgenote E. Doncke van Doornikse hardsteen, vernield in de beeldenstorm en vernieuwd in 1588.

Orgel:

- Pijporgel (gebouwd door orgelbouwer Thomas uit Francorchamps)

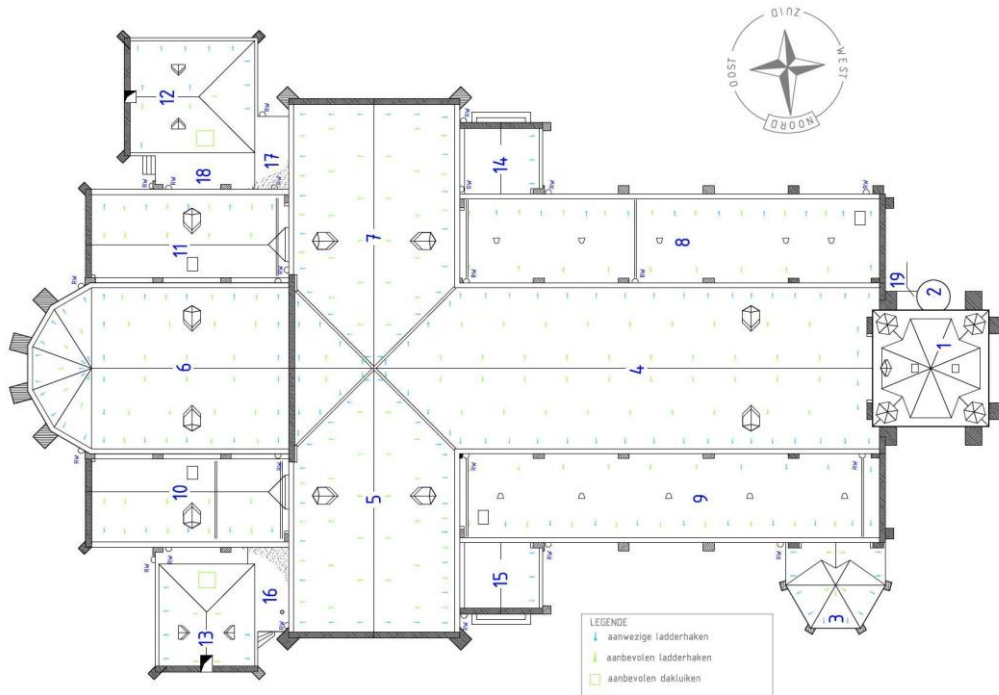
Zicht op het koor, met vooraan het hoofdaltaar

4.2.3.2 Huidige toestand en gebruik

4.2.3.2.1 Architecturale mogelijkheden

- Grootte: De oppervlakte van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes is ruim genoeg om bijvoorbeeld ruimtes te kunnen afsplitsen. In het kerkgebouw zijn er verscheidene mogelijkheden om deelruimtes af te scheiden. Zo kunnen bijvoorbeeld de zijbeuken of het koor worden afgescheiden van het schip.
- Opdeling en inrichting: De kerk wordt volledig gebruikt voor de eredienst. In de kerk is een winterkapel aanwezig, waar de weekmissen doorgaan. De zuidelijke sacristie wordt mede gebruikt als vergaderruimte voor de parochiale werking, met naast de sacristie een archiefruimte van de kerkfabriek. De noordelijke sacristie doet dienst als opslagplaats voor materiaal van de kerk en ook de verwarmingsketel bevindt zich hier.
- Uitbreidingsmogelijkheden: Exterieuze uitbreiding is mogelijk op het omliggende kerkplein. Noch de kerk, noch het kerkplein zijn beschermd als monument of stads- en dorpsgezicht.
- Aanwezige voorzieningen: Verwarming en elektriciteit. In de sacristie bevindt zich één toilet.
- Toegankelijkheid: De kerk is toegankelijk via het hoofdportaal aan de voorzijde, en via de het zuidelijk zijportaal. De kerk is toegankelijk voor mindervaliden.

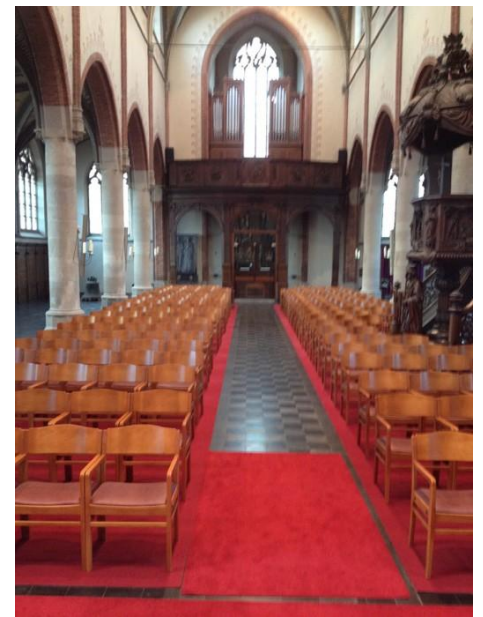
- Waardevolle interieur/cultuurgooederen: In de kerk bevindt zich waardevol roerend erfgoed (zie beschrijving boven bij cultuurhistorische waarde).

Zicht op middenschip en altaar

Zijbeuk

Zicht op het middenschip en het oksaal.

Zicht op het middenschip en het koor

4.2.3.2.2 Bouwfysische toestand

De algemene bouwfysische toestand van het kerkgebouw is goed. De kerk werd in 1970-1980 grondig gerestaureerd, zowel binnen als buiten. De laatste inspectie van de kerk door Monumentenwacht dateert van 23/02/2023. Tijdens de inspectie werden volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Reiniging van alle goten voor controle;
- Vervangen van een gebroken lei;
- Een verstopte afvoer terug vrijgemaakt;

In het inspectierapport worden de meest precare werkzaamheden opgelijst, die een aanpak op korte termijn vereisen:

- Uitvoeren van onderhoudsschilderwerken aan de houten onderdelen;
- Behandelen van ijzeren onderdelen tegen roest
- Controleren en herstellen van de leibedekking
- Herstellen van het voegwerk aan de plintstroken aan de noordelijke zijde;
- Reinigen en controleren van de goten, herstellen van de lekken
- Verwijderen van het kauwennest uit de toren
- Plaatsen van voldoende genormeerde ladderhaken op de verschillende kapdelen;
- Herstellen loden dakloketten tegen de opkanten van de topgevels.
- Herstel of vernieuw de vergaarbak aan de noordsacristie
- Herstel of vernieuw de afvoeren aan de noordzijde van de viering
- Herstel het voegwerk aan de toren
- Maak het torenkruis beter bereikbaar
- Verbeter de veilige bereikbaarheid van de dakvlakken
- Herstel de spiltrap in de traptoren
- Op basis van de aanbevelingen uit de rapporten van Monumentenwacht worden volgende belangrijke/dringende werken aan de kerk gepland op korte termijn.

- Omschrijving	Termijn	Kostenraming
Plaatsen van genormeerde ladderhaken op de kapdelen	Uitgevoerd in 2024	

Reinigen en herstellen van de goten	Uitgevoerd in 2024	
Onderhoudschilderwerk van de houten en ijzeren onderdelen	2025	25000 €

In 2025 is er een inspectie van de binnenzijde van de kerk gepland door monumentenzorg.

Het verslag van monumentenzorg is toegevoegd als bijlage

De kerk is voorzien van een camerabewaking.

4.2.4 Beschrijving van het actueel gebruik

De parochiekerk is de hoofdkerk van de parochie en is nog in gebruik voor de eredienst.

4.2.4.1 Liturgische activiteiten

Eucharistievieringen:

- Weekend: zaterdag mis (ca. 150 aanwezigen per mis)

Sacramenten:

- Dopen: 22 (2024)
- Huwelijken: 0 (2024)
- Begrafenissen 12 (2024)
- 1e communie
- Vormsel

Andere diensten:

- Vieringen voor de catechese
- Schoolvieringen rond de hoogdagen en bij het begin en het einde van het schooljaar

4.2.4.2 Niet-liturgische activiteiten

Valorisatie:

- Concerten:
- Rondleidingen voor de kinderen van de scholen en de catechese
- Gebruik orgel door studenten

Medegebruik door andere erediensten: nee

Nevenbestemming:

- multifunctioneel gebruik: nee
- gedeeld gebruik: nee

Herbestemming: nee

De kerk is niet toegankelijk buiten de eredienst.

Buiten de vraag naar occasionele nevenactiviteiten in de kerk, is er geen vraag/behoefte vanuit socioculturele verenigingen om de kerk, of een gedeelte ervan, permanent te gebruiken. Ook de gemeente heeft geen behoefte om voorzieningen onder te brengen in de kerk, daar men over voldoende gemeentelijke accommodatie beschikt.

Het kerkbestuur verleent zijn medewerking aan het onderzoek betreffende het openstellen van de kerk tijdens een warme "blokperiode" voor studenten die willen gebruik maken van deze ruimte om te studeren.

4.3 Sint-Nicolaas van Tolentijn in De Pinte

4.3.1 Identificatie

Naam: Sint-Nicolaas van Tolentijn

Geografische ligging

- Kerkplein 1, 9840 De Pinte
- Provincie: Oost-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Nieuwe parochie Edith Stein
- Parochie: Sint-Nicolaas van Tolentijn

Eigenaar: Kerkfabriek De Pinte

Bescherming(en)

- Vastgesteld als **bouwkundig erfgoed** sinds 05-10-2009
- Gedeeltelijk beschermd als monument (orgel) sinds 19-08-1980
- Is deel van bescherming als dorpsgezicht, intrinsiek Kerkplein en omgeving sinds 21-04-1994

4.3.2 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk is gelegen in het centrum van De Pinte, ter hoogte van Kerkplein 1. Er is ruime parkeergelegenheid. In het centrum (Kerkplein) is tevens een bushalte van De Lijn aanwezig.

4.3.3 Beschrijving

4.3.3.1 Cultuurhistorische waarde

Eerste verzoek om een hulpkerk op te richten in het gehucht De Pinte in 1791. Aankoop van een stuk grond door het kapittel van Doornik, de tiendheffers van de wijk, in 1792 en aanvang van de bouw die op één m hoogte stopgezet werd bij de Franse bezetting. In 1838 nieuw plan van architect Louis Minard goedgekeurd en nieuwe kerk gewijd in 1839. Het was een pseudo-basilicale kerk met westtoren, voltooid in 1840 doch in 1851 door bliksem vernield en vervangen door een houten torentje. Vergrotingsplannen vanaf 1900 naar ontwerp van architect Jules Goethals met in een eerste fase de bouw van een nieuw koor en kruisbeuk met behoud van het oude schip. In 1909, nieuwe plannen van architect Jules Goethals voor het "voltrekken van de kerk" met nieuw schip, verlengd met twee traveeën naar het westen met ingebouwde westtoren en uitgebouwde noordelijke doopkapel, voltooid in 1912. Beschadiging tijdens beschietingen in 1918 en herstelling naar ontwerp van architect Amandus Robert Janssens. Recente restauratiewerken naar ontwerp van architect D. Claeys. Vrij imposante neogotische bakstenen kruisbasiliek met vierkante westtoren onder ingesnoerde naaldspits; afdekkende leien zadeldaken.

4.3.3.1.1 Plattegrond

Driebeukig schip van zes traveeën, uitspringend transept van twee traveeën en koor van drie traveeën met vijfzijdige sluiting; vijfzijdige doopkapel aan noordelijke torentravee, rond traptorentje aan zuidzijde. Westgevel met begrenzend zware steunberen met versnijdingen, centrale spitsboogdeur en bovenlichten met neogotische tracering. Boven het dak uitstekende vierkante torengeliding met galmgaten en uurwerken. Zijgevels geritmeerd door steunberen waartussen twee- en drielichten. Transept en koor met hoge lancetvensters, laatst genoemde met kleurrijk glas in lood, geschonken door de heer Verhoost in 1919, onder meer met voorstellingen van het Oude en Nieuwe testament.

4.3.3.1.2 Interieur.

Monochrome beschildering (oorspronkelijke polychromie verdwenen circa 1967). Spitsboogvormige scheibogen rustend op arduinen zuilen met hogelkapiteel. Overkluizing met bakstenen kruisribgewelven met natuurstenen ribben en gordelbogen op fijne diensten met dito kapiteel.

4.3.3.1.3 Meubilair

Schilderijen: Heilige Niklaas van Tolentijn zegent broden, gesigneerd en gedateerd J. Cauwer Ronse, 1840; drie doeken van de Vlaamse School, vermoedelijk geschonken door M. Parijs, rector van de priorij van Galilea te Gent, onder meer gedateerd 1709. Biechtstoel met twee gesculpteerde cherubijnen in vorm van hermen, gedateerd 1642 en 1654. Doopvont in neo-renaïssancestijl, midden 19de eeuw.

4.3.3.1.4 Orgel

L. Lovaert, uit het tweede kwart van de 19de eeuw, met wijzigingen door F. Joris, begin 20ste eeuw.

- Archief Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, dossier 1166.
- Archief Archief Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, Plans, nummer 194.
- GOEMANNE-DE POTTER M. s.d.: Geschiedenis van De Pinte, s.l., 33-42.
- VANDENBUSSCHE - VAN DEN KERKHOVE C. & VERSCHRAEGEN H. 1975: Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen, Provincie Oost-Vlaanderen, Kanton Gent VII, Brussel, 17-19.

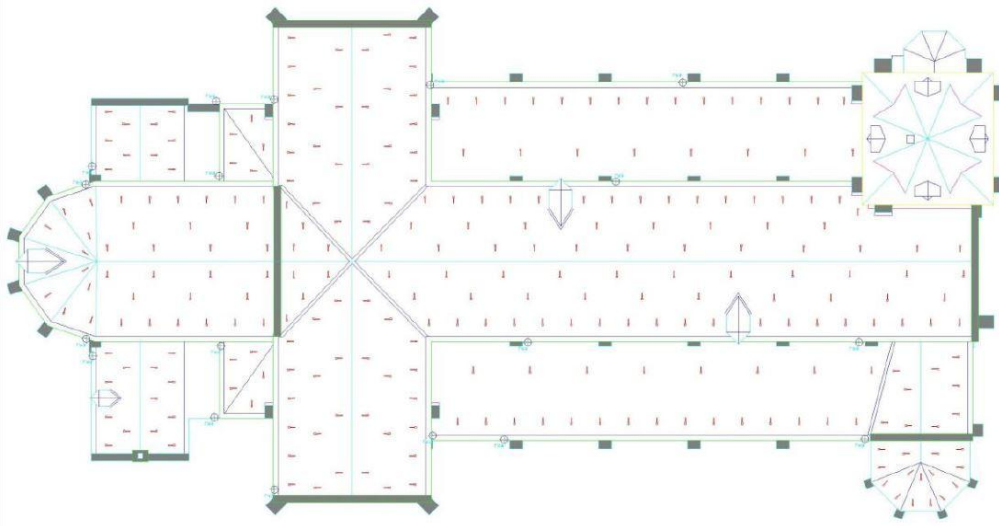
Bron: Bogaert C. & Lanclus K. 1991: Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie Oost-Vlaanderen, Arrondissement Gent, Kantons Deinze - Nazareth, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 12N3, Brussel - Turnhout.

Auteurs: Bogaert, Chris & Lanclus, Kathleen (in Bib: 710.3)

Datum tekst: 1991

4.3.3.2 Architecturale mogelijkheden

In onderstaande figuur ziet men het grondplan van de kerk. Het gebouw is ook toegankelijk voor andersvaliden via een zijingang.

4.3.3.3 Bouwfysische toestand

De bouwfysische toestand is zeer goed. Bij de laatste inspectie door Monumentenwacht op 23/05/2016 werd gerapporteerd: “De kerk is algemeen in zeer goede staat” (verslag monumentenwacht)

Bij nazicht van het gehele gebouw zijn algemeen geen grove gebreken waargenomen. Enkel een paar kleine plaatselijke lekkages en corrosie aan het verfwerk. Een deel hiervan werd bij de inspectie door de monumentwachters hersteld.

Dienen nog uitgevoerd:

- Schilderwerk luiken dakkapellen, luiken torenspits: Het schilderwerk van de dakkapellen en van de luiken in de toren is fel verweerd. Vooral de dorpels van de luiken vertonen plaatselijk reeds houtrot. Om de luiken nog te kunnen behouden is onderhoudsschilderwerk dringend nodig. Het noordelijk luik in de torenspits kan best op korte termijn vervangen of grondig hersteld worden. De neus onder de ruitjes is afgerot en onderaan de beplanking is eveneens houtrot aanwezig.
- Voorzien van ladders in de toren naar het bovenste torenluik: Het bovenste torenluik is momenteel nagenoeg niet bereikbaar omdat geen ladders aanwezig zijn in de torenspits. Om enige controle of werkzaamheden mogelijk te maken is het noodzakelijk ladders te plaatsen. Indien nodig kunnen wij die voor u opmeten en plaatsen. De controle van het ietwat schuin overhellend torenkruis is aldus niet mogelijk.
- Breuksteen en afzaten van de steunberen: Ter hoogte van het koor zijn een aantal stenen uit de plintlaag van de steunberen fel door vocht aangetast. Voegen zijn uitgespoeld en plaatselijk is een steen uitgevallen. Plaatselijk herstellen en voegwerk vernieuwen (met een kalkrijke mortelspecie) is op korte termijn noodzakelijk.

Ter hoogte van de steunbeer naast de traptoren aan de westzijde is het voegwerk helemaal weggespoeld en komt de natuurstenen afzaat los. Dit is het gevolg van spatwater op de richel rond de traptoren. Het voegwerk herstellen om het uitvriezen van de afzaatstenen te voorkomen.

Er zijn ook dringende aanbevelingen betreffende de veiligheidsvoorzieningen: “Er zijn geen ladderhaken aanwezig op de dakvlakken. Dit maakt het uitvoeren van onderhoud en werkzaamheden gevaarlijk.

Momenteel is het verplicht de nodige veiligheidsmaatregelen te nemen om mensen op een veilige manier

deze werken te laten uitvoeren. Het plaatsen van genormeerde ladderhaken (EN 517) is dan ook een uiterste noodzaak”.

Positieve noot: “Een prachtige kolonie vleermuizen bevolkt de zolder van het koor. Draag zorg voor deze beschermde dieren, ze hebben een goed onderkomen gevonden in de kerk en zijn geen hinder voor het gebouw.” en “In de uilenbak in het schip zat een koppel uilen met jongen. De bak wordt gecontroleerd door de uilenwerkgroep. Ook hier een oproep om de vogels indien niet nodig ook niet te storen.”

Volledigheidshalve dienen enkele bijzondere werken in de kerk vermeld te worden, die in de afgelopen decennia plaatsvonden :

- De grote restauratie van de kerk (1980-1985)
- De restauratie van het geklasseerde Lovaert-orgel (1998)
- Het inrichten van een polyvalente ruimte achteraan de kerk (2015)
- Vervangen van een aantal oude bidstoelen naar 134 comfortabele zitstoelen
- Aankoop van 99 klapstoelen voor evenementen met grote aantal aanwezigen

4.3.4 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

4.3.4.1 Liturgische activiteiten

- Weekend: zondagmis om 11u.
- Andere diensten (aantal variërend van jaar tot jaar):
 - o Dopen
 - o Huwelijken
 - o Begrafenissen

4.3.4.2 Socio-culturele activiteiten

Als kerkfabriek doen we een aanbod voor het gebruik van onze kerk t.a.v. diverse instanties, verenigingen en organisaties, mits het in acht nemen van bepaalde voorwaarden. Zo dienen de activiteiten te passen in het religieus kader van de kerk, en mogen ze de timing van andere activiteiten niet in gedrang brengen.

Onze kerk heeft immers veel potentieel in zich om ook plaats te bieden aan diverse activiteiten zoals concerten, voordrachten, exposities, symposia, lezingen (denk bijv. aan onze “Geloofsgesprekken” in onze parochie). Onze kerk beschikt immers over enkele belangrijke troeven zoals de grote toegankelijkheid (gelegen in het centrum van de gemeente, omringd door een groot kerkplein, met ruime parking) en zijn grote capaciteit (biedt ruimte aan max. 600 mensen). Ze beschikt daarenboven over een polyvalente ruimte achteraan, welke regelmatig gebruikt wordt door werkgroepen of verenigingen.

De kerk bevat ook een grote open ruimte achteraan in de kerk, welke af en toe gebruikt wordt voor het aanbieden van een receptie na een viering, enz ...).

4.4 Kerk O.L.V. Hemelvaart in Zevergem

4.4.1 2.2.1. Identificatie

Naam: O.L.V. Hemelvaart Zevergem

Geografische ligging

- Zevergemdorp 5, 9840 Zevergem-De Pinte
- Provincie: Oost-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Nieuwe Parochie: Edith Stein
- Parochie: De Pinte-Zevergem

Eigenaar: Gemeente Nazareth-De Pinte

Bescherming(en)

- Vaststelling als bouwkundig erfgoed sinds 05 10 2009

4.4.2 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk bevindt zich binnen de kerkhofmuren. Binnen dit gemeentelijk domein situeren zich tevens een grafkapel, een piëtakapel, monument van de gesneuvelden. De kerk is gelegen aan de zuidooststrand van de dorpskom. Tegenover de ingang ligt het dienstencentrum (voormalig gemeentehuis) en de gebouwen van de vrije basisschool. De kerk paalt aan de achterzijde aan het natuurgebied van de Zevergemse Scheldemeersen. Veel wandelaars en fietsers verkiezen het kerkplein als vertrekpunt of aankomstplaats van een wandeling of fietstocht. Mensen die de “Open Kerk” bezoeken schrijven vaak hun bewondering over het fraaie interieur van de kerk neer in het gastenboek.

Als ruimte voor ontspanning en culturele activiteiten is er vlakbij een privézaaltje en de gemeentelijke zaal “De Veldblomme” ligt op 800m.

Er is parkeergelegenheid op het kerkplein, aan de achterzijde van de kerk, tegenover de school en vóór het dienstencentrum. Op 20 m van de ingang is een bushalte “openbaar vervoer”. Het volledige centrum zal in de komende jaren worden aangepakt in het kader van een dorpskernvernieuwing.

4.4.3 Beschrijving

Ingeplant ten oosten van het driehoekig, vroeger beboomd dorpspleintje, midden ommuurd kerkhof met fraai ijzeren toegangshek aan gietijzeren zuilen en twee flankerende linden in het westen op het kerkhof, links van de kerk, stenen beeld van het Heilig Hart van Jezus, van 1929. Calvariekapel tegen kerkhofmuur achteraan, tevens grafkapel van pastoor J. De Clerck, van circa 1900. Kerkwegel tussen twee muren aan noordzijde leidend naar de voormalige pastorie.

Oorspronkelijke, éénbeukige kruiskerk met kruisingstoren op vierkante basis en achthoekige klokkenkamer, uit Doornikse steen in onregelmatig verband, vermoedelijk opklimmend tot de 12de eeuw. Sinds 1232, parochie in het bezit van Gentse Sint-Pietersabdij die het patronaat bezat en instond voor herstellingen en uitbreidingen. Volgens bewaarde rekeningen belangrijke werken voornamelijk in de tweede helft van de 18de eeuw: noordelijke zijbeuk gebouwd van baksteen en vloer verhoogd in 1768, reparaties aan kerk, toren en koor in 1773 onder leiding van L. De Villegas, religieus en bouwmeester van de abdij, plafond van 1775 en verrijking van meubilair. Volgens schetsen van A. Van Lokeren van 1846, uitwendig nog

grotendeels gotisch uitzicht. Nieuwe uitbreiding in 1852-55 naar ontwerp van architect F. Cardon, zoon, uitgevoerd door aannemer E. Soetes: bouwen van zuidelijke zijbeuk, identiek aan noordbeuk, slopen van de kruisingstoren en uitbreiding van kerk naar het westen met één travee met ingebouwde vierkante westtoren en behouden doch verhoogd en driezijdig uitgebouwd 18de-eeuws koor en sacristie. Eveneens aangepast interieur in 18de-eeuwse stijl met identieke stucplafonds en arcade in zuidelijke beuk. Tweede sacristie van 1860. Aanzienlijke beschadiging tijdens de Eerste Wereldoorlog door opblazen van de toren waarbij de torentravee volledig vernield werd evenals alle glasramen. Hersteld in 1922 onder leiding van architect A. Poppe onder meer met verplaatsen van de uurwerken naar het dak. Laatste restauratie en herschilderen in 1983 (zie gevelsteen) onder leiding van architect M. De Vleeschhouwer.

4.4.3.1 Plattegrond

Huidige kerk met rechthoekige plattegrond van het pseudo-basilicale type, schip en zijbeuken van zeven traveeën met ingebouwde toren en koor van één travee met driezijdige sluiting. Sobere baksteenbouw op plint van zandsteen, met behoud en zandstenen hoekblokken tussen eerste en tweede travee van noordelijke zijbeuk, wijzend op 18de-eeuws gedeelte. Afdekkend leien zadeldak. Westgevel met rondboogdeur in geprofileerde arduinen omlijsting met imposten en sluitsteen, erboven rondboogvenster en bekronende nis. Vierkante toren met twee geledingen met rondboogvormige galmgaten; ingesnoerde achthoekige naaldspits. Bekronend kruis en windhaan met jaartal 1855. Zijgevels en koor met getoogde, vlak omlijste vensters (glas in lood) en aflijnende geprofileerde bepleisterde band onder de gootlijst. Sporen van gedicht getoogd deurtje in tweede noordelijke travee.

4.4.3.2 Interieur

Homogeen 18de-eeuws voorkomen met opvallend brede middenbeuk en smalle zijbeuken gescheiden door rondboogarcaden op bepleisterde zuilen met lijstkapiteel. Middenbeuk met houten tongewelf, zijbeuken met gedrukte gewelven met stucversiering, gescheiden door gordelbogen. Schei- en

gordelbogen verrijkt met typische Lodewijk XV-schelp- en rocaillemotieven (origineel in noordbeuk, nagebootst in zuidbeuk). Koorwanden met beschilderde houten lambriseringen en polychrome sjablonenbeschildering erboven.

Hoofdaltaar, portiekaltaar, gepolychromeerd en gemarmerd houten, uit de tweede helft van de 18de eeuw. Noordelijk zijaltaar van Onze-Lieve-Vrouw, portiekaltaar in gepolychromeerd en gemarmerd hout, geschonken door S. Delebecque-Van Goethem in 1856 (zie gedenksteen rechts). Zuidelijk zijaltaar van Heilige Rochus van Montpellier, portiekaltaar in gepolychromeerd en gemarmerd hout, uit het derde kwart van de 19de eeuw.

4.4.3.3 Meubilair

Eikenhouten preekstoel door D. Latte, van 1857 met fragmenten (kuip?) van preekstoel van 1779. Ten zuiden biechtstoel uit eikenhout, uit het derde kwart van de 18de eeuw. Ten noorden biechtstoel uit eikenhout, van 1853 door J.B. Haeck. Doopvont uit de 17de eeuw met koperen deksel.

Oude grafstenen: binnen in koormuur, in een kast rechts van hoogaltaar, witmarmeren plaat met opschrift ter ere van A.F. Volcaert, 1681, en in de vloer; in noordelijke buitenmuur een verweerde arduinen grafsteen eveneens van A.F. Volckaert, heer van Welden, (1681) oorspronkelijk binnen, onder de oude toren gelegen, en 19de-eeuwse grafstenen. Een Piëtakapel van 1945, afkomstig van een huis aan de Klosse werd tegen de kerk heropgebouwd.

4.4.3.4 Schilderijen

15 schilderijen op doek, de Mystериën van de rozenkrans, van 1776, volgens F. De Potter toegeschreven aan van Reyschoot en gerestaureerd in het derde kwart van de 19de eeuw; Heilige Hiëronymus in zijn werkkamer, Vlaamse School, 17de eeuw; Onze-Lieve-Vrouw schenkt de Rozenkrans aan Heilige Dominicus Guzman, Vlaamse School, 18de eeuw.

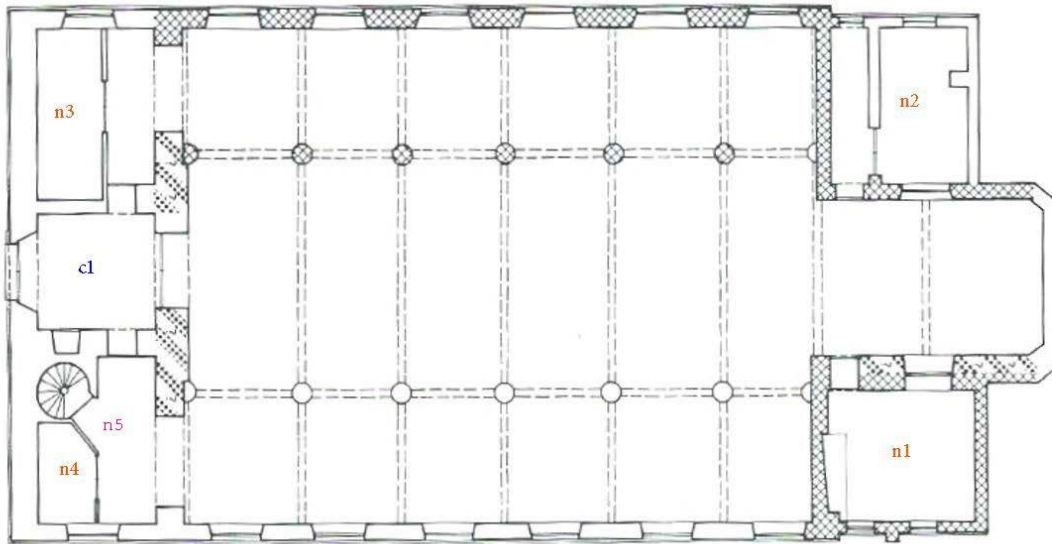
Bron:

Bogaert C. & Lanclus K. 1991: Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie Oost-Vlaanderen, Arrondissement Gent, Kantons Deinze - Nazareth, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 12N3, Brussel - Turnhout.

4.4.3.5 Architecturale mogelijkheden

4.4.3.5.1 Indeling

Het kerkgebouw is opgebouwd uit 3 onderdelen, zijnde:

de hoofdruimte: bestaande uit een ruime middenbeuk en 2 smallere zijbeuken, , de abscis en het koor, en de inkomhal. Al deze ruimtes worden gebruikt voor de erediensten: in de middenbeuk en de beide zijbeuken zitten de gelovigen, in de linkse zijbeuk is een moderne bidruimte ingericht. In de middenbeuk staat het preekgestoelte ingeplant. In volle bezetting, mogen er bij concerten max. 350 personen in de kerk aanwezig zijn

de nevenruimtes: bestaande uit de sacristie (n1), een werkruimte met stapelrek (n2), de stookruimte (n3), zijingang (n5) met toegang tot doksaal en klokkentoren en een pas ingericht functioneel dienstlokaal (n4).

de verdieping: aan de westgevel boven het portaal (op de 1ste verdieping) is het doksaal (c1) heringericht tot een vergader- en administratieve werkruimte met bergruimte voor de archieven.

4.4.3.5.2 Voorzieningen

Het kerkgebouw is uitgerust met een luchtverwarming op gas. De elektriciteit, de verlichting en geluidsinstallatie is volledig voorzien voor de functie van erediensten en zijn vaak afdoende voor nevenactiviteiten. Er is geen sanitair voorzien in de kerk, maar op 10m afstand van de ingang is een openbaar toilet aanwezig. Nutsvoorzieningen voor receptie en ontvangst zijn sinds kort inzetbaar.

4.4.3.5.3 De toegankelijkheid voor andersvaliden

Het publieke deel van het kerkgebouw is volledig toegankelijk voor rolstoelgebruikers of andere andersvaliden.

4.4.3.5.4 De aanwezigheid van een waardevol interieur

Het interieur is hoofdzakelijk toegespitst op de liturgische functie van het gebouw: vaste elementen zijn o.a. preekgestoelte, hoofdaltaar (met tabernakel) en zijaltaren, biechtstoelen en wijwatervaten. Quasi-vast zijn het orgel, de muziek installatie en de biechtstoelen. Verplaatsbare elementen zijn het altaar, de doopvont, de aanwezige kunstwerken en beelden die onlosmakelijk verbonden zijn met het interieur en de geschiedenis van het kerkgebouw. Hiernaast zijn er ook een aantal oude gedenksteden vast ingewerkt in de vloer of de muren, zowel binnen als buiten. Ook 9 dorpseigen Obiits sieren de kerk. Het geheel van de

vaste en losse elementen maken samen met het gebouw en de glasramen deel uit van het “waardevolle” interieur.

4.4.3.5.5 De uitbreidingsmogelijkheden en mogelijkheid om (deel)ruimtes af te splitsen

Vermits het kerkgebouw omringd is door een gemeentelijke begraafplaats, is een uitbreiding niet mogelijk. Bovendien zou een uitbreiding de kwaliteit van het gebouw (en van het funerair erfgoed) niet ten goede komen. Ook een inwendige opsplitsing is gezien de architecturale opbouw van de kerk niet wenselijk.

4.4.3.6 Bouwfysische toestand

Het kerkgebouw werd om de 3 jaar onderzocht en geëvalueerd door Monumentenwacht. Bij de laatste inspectie door Monumentenwacht in augustus 2024 werd de toestand voor de meeste onderdelen als goed beoordeeld. Het onderhoud is overwegend goed maar redelijk voor het dak en het gehele object. Het risico op gevolgschade is voor de meeste onderdelen gering en aanzienlijk voor de draagstructuur en overspanning. De toegankelijkheid is goed. (Zie bijlage verslag monumentenwacht)

Hierbij een opsomming van de uitgevoerde investeringen gedurende de laatste 25 jaar:

- 1- Behandeling van het houten gebinte van het dak tegen houtworm (2002)
- 2- Schilderwerken (2002, 2008, 2013, 2021)
- 3- Volledige vernieuwing van de geluidsinstallatie (2002)
- 4- Restauratie “Mysterie van de rozenkrans” (2003)
- 5- Restauratie van de kruisweg (2004)
- 6- Aankoop ruim zittende stoelen (2005-2006-2009)
- 7- Aankoop Rootgers-orgel en klankmodule (2006)
- 8- Vernieuwing van het tapijt in het hoogkoor en het schip (2006-2009)
- 9- Nieuw altaar, lezenaar en credenstafel (2009)
- 10- Herinrichting en opwaardering van de sacristie (2010)
- 11- Dakrenovatie met plaatsing van ladderhaken (2011)
- 12- Volledige vernieuwing van de centrale verwarming (2012-2013)
- 13- Afbraak van het oude onherstelbare orgel. De vrijgekomen ruimte werd heringericht als vergaderplaats en voor het bewaren van archieven (2013, 2014, 2018)
- 14- Plaatsing van een nieuw raam boven de ingang met instelbare kleurverlichting (2013)
- 15- Plaatsing van een dubbele glazen deur vóór de houten binnendeur (2013)
- 16- Reorganisatie en renovatie van de oude stookruimte tot werkruimte en ruimgeorganiseerde stapel plaats; watervoorziening met plaatsing van een regenwaterput, pomp en bijhorend sanitair (2014-2015)
- 17- Inrichting van een modern ogende bid- en bezinningsruimte binnen het klassieke kerkgebouw (2016-2017)
- 18- Op heden is een herinrichting van het dooplokaal in uitvoering naar een werkruimte met bergingscapaciteit voor ontvangst en receptiefaciliteiten (2017)
- 19- Plaatsing van Camerabewaking (2018)
- 20- Renovatie van de verlichting van gloeilampen naar ledverlichting (2019-2019)

- 21- Plaatsing noodverlichting en aanpassing en keuring elektriciteitsnet in de kerk (2019)
- 22- Plaatsing branddetectoren en Beamdetectie met alarmcentrale (2020)
- 23- Plaatsing 2 schuimblussers conform de nieuwe normen (2019)
- 24- Bouw van 3 loopbruggen en ledverlichting over het gewelf van het schip, doortrekken van de loopbrug aan de zuidzijde van het schip en bouw van een loopbrug over het gewelf van het koorgedeelte (2020)
- 25- Opschuren en schilderen van het kruis en de windhaan boven de toren (2021)
- 26- Wind dichtmaken van de ingang door het aanbrengen van deurkaders en door het waterpas aanleggen van de vloer onder de zijdeuren (2021-2022)
- 27- Controle en plaatselijke behandeling van houtworm aantastingen binnen de kerk (2021-2024)
- 28- Schilderwerk schip en zijbeuken (nog uit te voeren eind 2025)

4.4.4 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

4.4.4.1 Liturgische activiteiten

- zaterdag mis om de veertiendagen
- Andere diensten aantal variërend van jaar tot jaar
 - Dopen
 - Huwelijken
 - Begrafenissen

4.4.4.2 Socio-culturele activiteiten

Naast de blijvende liturgische functie kiest de kerkfabriek voor een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor kunsthistorische rondleidingen of tijdelijke tentoonstellingen. Mede door de goede akoestiek van het kerkgebouw is dit ook een geschikte locatie voor concerten en voordrachten. Hiermee bedoelen wij dat het kerkgebouw occasioneel, buiten de uren van de religieuze activiteiten, voor andere doeleinden of door andere instanties gebruikt kan worden. De activiteiten moeten verzoenbaar zijn met de eigenheid van een christelijke gebedsruimte. Dat betekent dat ze niet op privébelangen, commerciële activiteiten of partijpolitieke manifestaties gericht zijn, maar op maatschappelijke doelstellingen die niet ingaan tegen het christelijk geloof. Voor het organiseren van nevenactiviteiten is de nodige accommodatie aanwezig zoals onder andere een functionele dienstruimte, moduleerbare verlichting en geluidsinstallatie. De kerk is heel het jaar open en toegankelijk. Het 's morgens openen en 's avonds sluiten, het houden van controle en zorgen voor een aangename serene sfeer wordt in stand gehouden door een groep "erfgoedwerkers" (al of niet gelovig) , die allen in de nabije omgeving van de kerk wonen.

5 NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

5.1 Totstandkoming van een onderbouwde toekomstvisie

5.1.1 Participanten

Deze visie kwam tot stand door overleg tussen de burgerlijke en de kerkelijke werkgroepen. De inspraak gebeurde vooral in 2024, dus nog voor de fusie. Daardoor dienden soms twee trajecten te worden afgelegd, weliswaar met de bedoeling om te komen tot één gezamenlijk besluit. In de aanloop hiernaartoe diende tevens te worden nagedacht over de samenstelling van één centraal kerkbestuur.

5.1.1.1 Pré-fusiefase

5.1.1.1.1 Nazareth

De kerkelijke werkgroep is samengesteld uit:

- Kerkfabriek OLV Geboorte Nazareth
- Kerkfabriek Sint-Amandus Eke
- Pastoor parochie Gavere-Nazareth

De burgerlijke werkgroep is samengesteld uit:

- burgemeester
- schepen erfgoed
- algemeen directeur
- administratief medewerker erfgoed
- administratief medewerker financiën

5.1.1.1.2 De Pinte

De kerkelijke werkgroep is samengesteld uit:

- leden van de Kerkfabriek OLV Hemelvaart Zevergem
- leden van de Kerkfabriek Sint-Nicolaas van Tolentijn De Pinte
- Pastoor parochie Edith Stein

De burgerlijke kant van de werkgroep is samengesteld uit:

- burgemeester
- administratief medewerker erfgoed
- administratief medewerker financiën

5.1.1.2 Post-fusiefase

De kerkelijke werkgroep is samengesteld uit:

- Kerkfabriek OLV Geboorte Nazareth
- Kerkfabriek OLV Hemelvaart Zevergem
- Kerkfabriek Sint-Amandus Eke
- Kerkfabriek Sint-Nicolaas van Tolentijn De Pinte
- Pastoor parochie Gavere-Nazareth
- Pastoor parochie Edith Stein

De burgerlijke werkgroep is samengesteld uit:

- burgemeester
- schepen erfgoed
- algemeen directeur
- administratief medewerker erfgoed
- administratief medewerker financiën

Beide werkgroepen samen vormen de stuurgroep, samen met

- intercommunale Veneco (extern moderator) ?

5.1.2 Participatietraject

5.1.2.1 Traject Nazareth

Een eerste stuurgroepvergadering vond plaats op 24/02/2017, met een plaatsbezoek aan de twee kerken.

Een tweede stuurgroepvergadering vond plaats op 12/05/2017, ter bespreking van het ontwerp kerkenbeleidsplan en de toekomstvisie van de parochiekerken.

Over het ontwerp kerkenbeleidsplan en het toekomstig gebruik van de kerken in Nazareth en Eke werd een beperkte inspraak- /consultatieronde georganiseerd:

- Het ontwerp kerkenbeleidsplan werd voorgelegd aan de cultuurraad (op 29/03/2017) en aan de erfgoedwerkgroep.
Het advies van de cultuurraad luidt: "De kernraad geeft een unaniem positief advies over het kerkenbeleidsplan voor Nazareth en Eke en hoopt dat de kerkbesturen zich welwillend zullen blijven opstellen voor vragen tot organisatie van nevenactiviteiten in de kerken.
- Het ontwerp plan werd van 15/06/2017 t.e.m. 15/07/2017 ter inzage gelegd voor de inwoners, waarbij er ruimte was om opmerkingen te formuleren. Dit werd meegedeeld in een nieuwsbericht in de infokrant, in het parochieblad en op de gemeentelijke website.

Plan van aanpak hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

Beide kerken binnen de gemeente Nazareth, O.-L.-V. Geboorte Nazareth en Sint-Amandus Eke, blijven in eerste instantie (zeker tot 2020) behouden voor de eredienst.

Het gebruik van de kerken zal geëvalueerd worden, voor een eerste maal in 2020 en nadien telkens na een periode van 5 jaar. Deze periodiek evaluatie is noodzakelijk om de actuele trends in het gebruik van de kerken te kunnen evalueren.

Indien uit deze evaluatie zou blijken dat voor één of beide parochiekerken het aantal kerkgangers dusdanig is gedaald, waardoor het openhouden van de kerk voor de eredienst niet meer kan verantwoord worden, kan een (participatie)traject worden opgestart om te zoeken naar een passende neven- dan wel herbestemming voor één of beide parochiekerken. De stuurgroep, die is samengesteld n.a.v. de opmaak van voorliggend kerkenbeleidsplan, zal een trekkende en sturende rol opnemen bij de periodieke evaluatie en bij de opstart en de coördinatie van de participatietrajecten.

Een participatietraject houdt in dat via doorgedreven overleg en actieve consultatie van alle betrokken partijen gezocht wordt naar een gedragen neven- of herbestemming per kerk. Om tot die gedragen visie te komen is de input van deze betrokken partijen zeer belangrijk. Hierbij wordt gedacht aan:

- de lokale bevolking
- de gebruikers van de kerk
- de vrijwilligers die zich jarenlang hebben ingezet voor de kerken
- de socio-culturele verenigingen
- de pastorale ploeg, kerkraad, kerkfabriek
- het gemeentebestuur
- ...

De kerkgebouwen zijn decennialang een baken geweest in het centrum van elk dorp, en hebben steeds een gemeenschapsfunctie vervuld, als lokaal ontmoetingscentrum en als spirituele bezinningsruimte. Bij het zoeken naar een neven- of herbestemming voor de betreffende kerken, is het belangrijk te zoeken naar een functie die aansluit bij deze gemeenschapsfunctie, zodat de kerken hun centrale rol in de gemeenschap kunnen blijven vervullen. Het inrichten van een nieuwe bestemming in de kerkgebouwen moet ook gebeuren met respect voor het historisch erfgoed en de religieuze waarde.

Besluit

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en de gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of er wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien er wijzigingen moeten aangebracht worden, zullen deze opgenomen worden in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan, na goedkeuring door de bisschop van het Bisdom Gent en door de gemeenteraad

5.1.2.2 Traject De Pinte

In opvolging van de inspiratienota “Kerkenbeleidsplannen” d.d.22.02.2017 van het Agentschap Onroerend erfgoed was er **28 maart 2017** door beide kerkfabrieken een gezamenlijk overleg over het op te maken van een kerkenbeleidsplan.

Alhoewel geen van beide kerken als monument is beschermd en hierdoor het opmaken van een kerkenbeleidsplan nog niet noodzakelijk is wordt toch besloten om de opmaak van een kerkenbeleidsplan voor te bereiden.

Over het ontwikkelingsproces en de implementatie van een kerkenbeleidsplan zijn door verschillende leden van de kerkfabrieken meerdere studiedagen bijgewoond:

- 1 december 2016: Studiedag Veneco St Ghilenuskerk Waarschoot
- 27 oktober 2016: Augustijnerklooster Gent
- 22 november 2016: Opleidingsdag Religiosoft
- 25 april 2017: Vormingscentrum Guislain, Gent

Op **15 april**: 2° overlegmoment in de stille ruimte van de kerk van De Pinte over de aanpak en uitwerking. Verschillende pistes worden besproken en opgevolgd: Informeren naar de mogelijkheden van begeleiding door Veneco en CRKC (Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur vzw). Ook de mogelijkheid dit zelf op te stellen wordt overwogen.

Er is reeds een eerste input voor het invullen van het Canvas (CRKC) van het Kerkenbeleidsplan met algemene info inzake geschiedenis van de kerken in Zevegem en De Pinte, verzameld op het Internet. Dit kan verder uitgewerkt en aangevuld worden met foto's.

Op 3 mei 2017 wonen de voorzitters van de kerkfabrieken de publieksbevraging van de parochies van Kruishoutem bij.

Op 26 juni 2017 is een digitale versie van het goedgekeurde kerkenbeleidsplan van Latem-Deurle ontvangen, die verder als leidraad wordt gebruikt.

Eind juni 2017: Na overleg met de Burgemeester wordt Schepen van Cultuur Leen Gryffroy aangesteld als coördinator voor de Gemeente. Na overleg met de Schepen van cultuur wordt afgesproken 2 werkgroepen samen te stellen.

De Schepen van cultuur neemt de zorgen voor de samenstelling van de burgerlijke werkgroep op zich. Johan Van Twembeke zal gevraagd worden hiervan deel uit te maken.

De kerkelijke werkgroep wordt gevormd door de leden van het Centraal Kerkbestuur aangevuld met enkele leden van beide kerkraden en de parochieploeg.

Van juni tot november 2017: De kerkelijke werkgroep werkt de verschillende onderdelen van de ontwerptekst bij.

Op 21 november 2017 : Goedkeuring van een voorsteldocument van de kerkelijke werkgroep door het Centraal Kerkbestuur.

25 februari 2018: Johan Van Twembeke, voorzitter Heemkring Scheldevelde en lid van de burgerlijke werkgroep, keurt na toepassing van een kleine correctie het historisch gedeelte van beide kerken goed.

25 februari: Schepen van cultuur maakt een planning op om het kerkenbeleidsplan goedgekeurd te krijgen vóór het eind van de legislatuur. In deze planning zit ook het resultaat van brandweercontroles in uitvoering. De brandweerverslagen komen echter te laat om het proces van goedkeuring tijdig te laten verlopen. De afwerking wordt hierna op onhold geplaatst.

5.1.2.3 Gezamenlijk traject

De voormalige gemeente Nazareth had een goedgekeurd kerkenbeleidsplan dat in dit plan verwerkt is met een aantal praktische aanpassingen. Inhoudelijk werden geen wijzigingen opgenomen

5.2 Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De parochieploegen van alle parochies en de pastoors zijn het erover eens om alle kerken in de gemeente te behouden voor de eredienst, gelet op het nog grote aantal kerkgangers in de beide parochies. De mogelijkheid blijft behouden tot occasioneel en passend gebruik van de kerk voor andere niet-liturgische activiteiten, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk. Hierbij wordt gedacht aan concerten, voordrachten, tijdelijke tentoonstellingen, ed., zoals nu reeds in alle kerken plaatsvinden.

De toekomstvisie op het kerkgebruik in de gemeente Nazareth-De Pinte ligt in het verlengde van het huidige gebruik van de beide kerkgebouwen: ze blijven (1) open voor de eredienst (hoofdbestemming) en (2) worden, zo mogelijk sterker dan nu het geval is, gevaloriseerd.

5.2.1.1 De hoofdbestemming van alle kerken blijft het gebruik voor de eredienst, met valorisatie

Conform de pastorale visie op de nieuwe parochie en overeenkomstig de wens van de lokale gelovigen die een levendige, hechte en betrokken gemeenschap vormen, blijven de betrokken kerken in de allereerste plaats het huis van de lokale geloofsgemeenschap, gebruikt voor de eredienst. Concreet betekent dit dat de kerken niet in aanmerking komen voor sluiting met herbestemming of sloping als gevolg.

Ze worden in hoofdzaak gebruikt door de geloofsgemeenschap voor/als:

- de eucharistievieringen die elke zondagmorgen om 11u. doorgaan in de St Nicolaas van Tolentijnerkerk en om de twee weken op zaterdag om 18u. in de Onze Lieve Vrouw Hemelvaartkerk. In de St Amanduskerk wekelijks op zaterdagavond om 18u en in de O.L.V.-Geboortekerk iedere zondag om 10u30.
- in overeenstemming met de visie van de bisschoppelijke overheid (die de parochies vraagt om tegen 2026 één 'zondagskerk' per parochie te bepalen) streven we naar en werken we actief aan het samenbrengen van de gemeenschap in gezamenlijke vieringen. De kerk van De Pinte is daarbij de zondagskerk voor parochie Edith Stein. In de parochie Gavere-Nazareth is dit de kerk van Eke. Uit onderstaand blijkt dat dit niet betekent dat de andere kerkgebouwen hun liturgische functie verliezen.
- eucharistievieringen op vraag van gelovigen
- de dopen, communies, vormsels, huwelijken en uitvaarten die plaats vinden op de daartoe geëigende tijdstippen
- speciale vieringen kermismaandagdienst, palmviering, Aswoensdag, paasviering, kerstviering, 11-novemviering, Allerzielen...
- een uitnodigend rustpunt voor al wie stilte zoekt voor gebed.

Verder en in ondergeschikte orde kan ook de burgergemeenschap (bv. de gemeente, verenigingen,...) de kerkgebouwen gebruiken voor niet-liturgische doeleinden. Het gaat hierbij telkens om een occasioneel en passend gebruik, zoals concerten, voordrachten, kunsthistorische gidsbeurten of een toeristische ontsluiting. Het gaat steeds om initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de kerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn religieuze en culturele, historische en kunsthistorische, architecturale en landschappelijke aspecten kunnen versterken en bevorderen, wat in de 'Richtlijnen van de Vlaamse bisschoppen voor het gebruik van de parochiekerken' dd. 08.11.2012 'valorisatie' wordt genoemd

5.2.1.2 Plan van aanpak voor de verdere valorisatie van de dorpskerken

We geloven dat de interesse van het verenigingsleven en van de gemeente voor het kerkgebruik zal toenemen. De betrokken gebouwen zijn immers aantrekkelijke plaatsen voor het organiseren van evenementen. Het zijn mooie en centraal gelegen gebouwen nabij basisscholen en goed bereikbaar met het openbaar vervoer (direct nabije stopplaats van de bus), de auto (ruime parkeermogelijkheden) en de fiets

- de kerken genieten bescherming als stads- of dorpsgezicht
- cultuur-historisch waardevol
- vlot toegankelijk voor andersvaliden

Vanuit pastorale hoek wordt alvast positief gereageerd op de toenemende belangstelling van de burgergemeenschap voor het kerkgebruik: hun valorisatie draagt immers bij tot het realiseren van de missie van de parochies en beantwoordt aan de pastorale toekomstvisie op het kerkgebruik in de parochies: “het gaat dus niet om het sluiten van kerken – neen, laat ons maken dat ze open blijven en dat mensen er welkom zijn. En ondertussen stappen zetten om elkaar te leren kennen en te ontmoeten en te bevragen en samen te komen en samen te bidden. Niet alles ineens dus maar wel met de bedoeling van samen kerk te zijn. (...)”

Ook de (centrale) kerkbesturen en de gemeente staan open voor deze groeiende interesse voor kerkgebruik en dus voor een verder doorgedreven valorisatie, zolang de liturgische hoofdfunctie van het kerkgebouw niet in het gedrang komt en dit gebeurt met respect voor het sacrale karakter van het kerkgebouw. Immers zodoende wordt aan de kerkgebouwen een extra waarde gegeven die wordt teruggegeven aan de samenleving. De overtuiging leeft dat dergelijke samenwerking van de kerkelijke en de burgerlijke gemeenschap een win-winsituatie oplevert voor allen want daardoor komen de beide gemeenschappen dicht bij elkaar. Tenzij anders vermeld volgen de kerkfabrieken momenteel een gelijkaardige procedure ter behandeling van een aanvraag:

- De (centrale) kerkbesturen gaan zelf niet op zoek naar mogelijke gebruikers. Het initiatief gaat uit van de geïnteresseerde die zijn vraag tot kerkgebruik richt tot de bevoegde kerkfabriek. Hij omschrijft de activiteit die hij er wenst te organiseren.
- De bevoegde kerkfabriek beoordeelt vervolgens de aanvraag. Beantwoordt de aangevraagde activiteit aan volgende algemene beperkingen: ‘de activiteit (...) (moet) verzoenbaar (zijn) (...) met de eigenheid van een Christelijke gebedsruimte (...)’?
- Er is een typecontract en reglement, geldig voor het gebruik van de kerken.
- Bij het beoordelen van de aanvraag schat de bevoegde kerkraad in of het kerkgebouw de nodige draagkracht heeft voor de aangevraagde activiteit.
- Indien de aanvraag positief wordt beoordeeld, sluit de bevoegde kerkfabriek een gebruiksovereenkomst met de gebruiker.
- Bij negatief oordeel informeert de kerkfabriek daarna het centraal kerkbestuur, de gemeente, de gouverneur en het bisdom over haar beslissing over de gebruiksaanvraag door het toezenden van de notulen van de kerkraad waarop dit werd behandeld.

Nu de valorisatie van de kerken vermoedelijk aan belang zal winnen, lijkt structureel overleg en afspraken rond gebruik met het centraal kerkbestuur en de gemeente aangewezen.

6 Besluit: Het kerkenbeleidsplan Nazareth-De Pinte voor de periode 2025-2030.

Dit KBP beschrijft de langetermijnvisie op het toekomstige kerkgebruik in de gemeente en kwam in consensus tot stand. Alle kerken behouden hun actuele dubbele functie: gebruik voor de eredienst (hoofdfunctie) met valorisatie in een respectvolle verhouding met het sacrale karakter van de kerken (nevenfunctie). Valorisatie van de kerkgebouwen draagt bij tot het dichterbij elkaar brengen van mensen: van de geloofs- en burgerlijke gemeenschap. De valorisatie zal toenemen, naarmate de vraag van de burgergemeenschap naar kerkgebruik stijgt.

De voorliggende toekomstvisie op het kerkgebruik is een langetermijnvisie die de basis zal zijn voor het komende meerjarenplan (2025-2030) en kan als volgt in een samenvattende tabel worden weergegeven.

Deelgemeente	Kerk	Korte termijn (2025-2030)	Middellange termijn (2030-2035)	Lange termijn (2035-2040)
Nazareth	O.- L.- Vrouw Geboorte	Gebruik eredienst met valorisatie	Gebruik eredienst met valorisatie, te evalueren 2030	Gebruik eredienst met valorisatie, te evalueren 2035
Eke	Sint – Amandus	Gebruik eredienst met valorisatie	Gebruik eredienst met valorisatie, te evalueren 2030	Gebruik eredienst met valorisatie, te evalueren 2035
De Pinte	Sint-Nicolaas van Tolentijn	Gebruik eredienst met valorisatie	Gebruik eredienst met valorisatie, te evalueren 2030	Gebruik eredienst met valorisatie, te evalueren 2035
Zevegem	OLV- Hemelvaart	Gebruik eredienst met valorisatie	Gebruik eredienst met valorisatie, te evalueren 2030	Gebruik eredienst met valorisatie, te evalueren 2035

Het gebruik van de kerken zal jaarlijks geëvalueerd worden in de kerkfabrieken en het centrale kerkbestuur en voor een eerste maal grondig in samenspraak met de gemeente in 2030. Deze periodieke evaluatie is noodzakelijk om de actuele trends in het gebruik van de kerken te kunnen evalueren. Indien uit deze evaluatie zou blijken dat voor één of beide parochiekerken het aantal kerkgangers dusdanig is gedaald dat het openhouden van de kerk enkel en alleen voor de eredienst niet meer kan verantwoord worden, kan een (participatie)traject worden opgestart om te zoeken naar een passende neven- dan wel herbestemming voor één of beide parochiekerken. Versterkte valorisatie vraagt overleg tussen de (centrale) kerkbesturen en de gemeente en goede afspraken over de randvoorwaarden. Dit overleg zal gestuurd worden door het centraal kerkbestuur. Deze visie zal jaarlijks worden geëvalueerd op de overlegvergadering centraal kerkbestuur – gemeente en wordt nagegaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn.

Indien er wijzigingen moeten aangebracht worden, zullen deze opgenomen worden in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop van Gent en door de gemeenteraad. De kerkbesturen zullen alle vereiste maatregelen nemen om de gebouwen in stand te houden en zodoende het kerkgebruik voor de toekomst veilig te stellen.

Namens de gemeenteraad Nazareth-De Pinte

De voorzitter

...

Namens het bisdom Gent

De bisschop

...